

Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 5 šilingov
mesečna naročnina 20 šilingov
celoletna naročnina 200 šilingov
P. b. b.

LETNIK XXXVIII

CELOVEC, PETEK, 11. NOVEMBER 1983

ŠTEV. 45 (2148)

Za reševanje problemov današnjega sveta je potrebna zavest mednarodne solidarnosti

● Dobra polovica današnjega svetovnega prebivalstva živi v hudem pomanjkanju in nadaljnja milijarda ljudi v revščini, medtem ko stotine milijonov ljudi ogroža lakota, za katero v številnih deželah tretjega sveta množično umirajo zlasti dojenčki in otroci do petega leta starosti.

● Zadolženost držav je na začetku tega leta znašala skupno okoli 1.500 milijard dolarjev. Več kot polovica teh dolgov je odpadla na dežele v razvoju, katerih dolgovi so znašali približno 860 milijard dolarjev.

● Izdatki za oboroževanje so leta 1982 na svetu znašali približno 700 do 750 milijard dolarjev. Kljub temu se oboroževalna tekma še nadaljuje in s tem nenehno naraščajo tudi izdatki za vojaške namene.

Teh nekaj številčnih podatkov pokaže podobo današnjega sveta

v tako grozljivi stvarnosti, da bi se ob tem morali strezniti in spametovati tisti, ki nosijo odgovornost za takšen razvoj. V to smer so šla tudi izvajanja bivšega kanclerja Kreiskega, ki je v ponedeljek govoril na rimski konferenci organizacije Združenih narodov za kmetijstvo in prehrano (FAO).

Kreisky je zelo drastično naslikal današnje razmere v svetu in posebej v deželah v razvoju ter naglasil, da je treba dati nove spodbude mednarodni solidarnosti. Bavil se je predvsem z vprašanjem zadolženosti dežel tretjega sveta, pri čemer je obrazložil vzroke, ki so privedli do takšnih razmer, obenem pa opozoril tudi na dejstvo, da se te dežele z lastnimi močmi ne bodo mogle izkoptati iz zaostalosti, ker jih že same obresti, ki jih dolgujejo za svoje kredite, le še globlje potiskajo v zadolženost in zaostalost. Zavzel se je za med-

narodno pomoč, s katero bi dežele tretjega sveta ustvarile potrebno infrastrukturo, da bi potem lahko zavzele ustrezno mesto v okviru mednarodne delitve dela. Takšna mednarodna pomoč se ne bi smela razbiti na vprašanje denarnih sredstev, je menil Kreisky, saj bi za te namene zadostovala že ena sedmina tistega denarja, ki gre vsako leto v vojaške namene.

Se posebej je Kreisky nakazal, da bi morale razvite in bogate države imeti razumevanje za potrebe tretjega sveta že v svojem lastnem interesu. Navedel je konkreten primer: izvoz ZDA v najbolj zadolžene latinskoameriške dežele je v prvi polovici tega leta nazadovol od 14,4 na 9,1 milijarde dolarjev in približno četrto milijona ljudi v ZDA je zgubilo delovno mesto zaradi varčevalnih ukrepov dežel v razvoju. Na tem primeru je pokazal, kako si bogate države zaradi svojega nerazumevanja za potrebe tretjega sveta pravzaprav tudi same sebi škodujejo — zato bodo morale na novo premisliti in opredeliti svoja stališča do dežel v razvoju in se pri tem bolj kot doslej ravnati po načelih solidarnosti in medsebojne odvisnosti.

Da s sedanjimi oblikami „pomoči“ problemov ne bo mogoče rešiti, dovolj zgovorno kaže naslednji podatek: po navedbah londonske Amex Bank so dežele v razvoju leta 1978 dobile skupno 140 milijard dolarjev posojil, za obresti pa so morale plačati 126 milijard, kar pomeni, da jim je za investiranje (kar je končno namen zadolževanja na tujem) ostalo le 14 milijard dolarjev. Ob takšni „pomoči“ se položaj teh dežel seveda še slabša, namesto da bi se izboljševal.

Gospodarska delegacija koroških Slovencev na obisku v Jugoslaviji

Delegacija skupnega gospodarskega odbora koroških Slovencev, v kateri so bili zastopniki Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, Narodnega sveta koroških Slovencev in Zveze slovenskih združenj, se je v začetku tega tedna mudila na delovnem obisku v Jugoslaviji. Pod vodstvom dipl. inž. Feliksa Wieserja je imela delegacija v ponedeljek in torek razgovore z Gospodarsko zbornico SR Bosne in Hercegovine, v sredo pa razgovore z Gospodarsko zbornico SR Hrvatske.

V razgovorih s predstavniki obeh gospodarskih zbornic ter delovnih organizacij, ki so vključene v sodelovanje z Avstrijo, je delegacija preverila nadaljnje možnosti sode-

lovanja in vključevanja gospodarskih ustanov koroških Slovencev v sodelovanje med Avstrijo in Jugoslavijo.

Med svojim obiskom v Sarajevu so si člani gospodarske delegacije koroških Slovencev ogledali tudi prizorišča bližnjih zimskih olimpijskih iger ter se prepričali o velikih in uspešnih pripravah na to svetovno športno manifestacijo.

Svoj obisk v Bosni in Hercegovini ter Hrvatski je delegacija zaključila s prepričanjem, da je pri sogovornikih našel veliko zanimanje in razumevanje, tako da je od pogovorov, ki so potekali zelo uspešno, pričakovati konkretne rezultate.

PREBERITE

- Posvet dvojezičnih učiteljev str. 2
- Aula slovenica: grafike Jožeta Spacala str. 3
- Sodelovanje SPD „Edinost“ Pliberk — slovenska gimnazija Celovec str. 4
- „Oder mladje“ začenja novo sezono str. 5
- Sožitje v dvojezičnem ozračju str. 7
- Kanalizacija razburja duhove v Borovljah str. 8

Pred petinšestdesetimi leti — 12. novembra 1918 — je bila uradno proglašena avstrijska republika: iz ruševin avstro-ogrske monarhije se je rodila republikanska država. Ta mlada republika se je takrat imenovala še Nemška Avstrija in se je vsaj po izjavah njenih takratnih voditeljev smatrala za del Nemčije, medtem ko so se nekatere zvezne dežele plebiscitarno še posebej izrekle za priključitev Nemčiji.

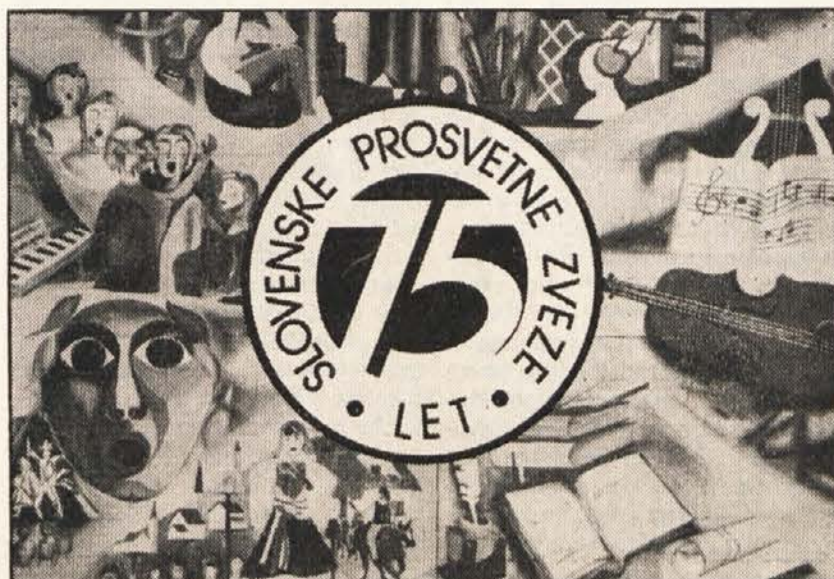
Na ta zgodovinska dejstva je treba spomniti, če hočemo iz današnjega vidika oceniti razvoj, ki ga je napravila Avstrija v minulih petinšestdesetih letih.

Tukaj mislimo zlasti razvoj, ki ga je napravil pretežni del avstrijskega ljudstva v odnosu do svoje domovine in njene samostojnosti in neodvisnosti. V prvih letih in desetletjih te republike namreč ni bila pomanjkljiva le republikanska zavest, prav tako pomanjkljiva in za mnoge celo sporna je bila predvsem tudi avstrijska zavest. Tako je šla mlada republika, v katere življenjsko sposobnost na začetku menda nihče ni veroval, pač svojjo usodno pot, ki je vodila naj-

prej v državljansko vojno in nato v zloglasni avstrofašizem, ki je slednjič še sam utonil v morju nemškega nacizma.

Tako se je pravzaprav šele v nacističnih zaporih in taboriščih začela porajati resnična avstrijska zavest, ki je tudi po osvoboditvi in zopetni vzpostavitvi avstrijske republike pomagala graditi mosto-

ve med svetovnonazorskimi tabori. Šele iz velikih žrtev, ki jih je nacifašizem terjal tudi od avstrijskega ljudstva, je zrasla vera v življenjsko sposobnost samostojne Avstrije. Ta zavest in ta vera sta bili tudi izhodišče, da je Avstrija po drugi svetovni vojni lahko ubrala pot, ki jo je vodila iz razvalin v sodobno državo z razmeroma visoko življenjsko ravnijo, po sklenitvi državne pogodbe in trajne nevtralnosti pa tudi v smeri mednarodnega uveljavljanja in ugleda. Ravno zavest, da je ta država torej zgrajena na žrtvah, ki so bile doprinesene v borbi proti fašizmu, pa bi morala biti tudi danes in v

SLAVNOSTNA PRIREDITEV

nedelja, 20. 11. 1983, 14.30h
Dom glasbe v Celovcu

SODELUJEJO:

- Mešani pevski zbor SPD „Rož“ iz Šentjakoba v Rožu
- Moški pevski zbor SPD „Radiše“
- Moški pevski zbor SPD „Zarja“ iz Železne Kaple
- Pevsko instrumentalna skupina KPD „Drava“ iz Žvabeka
- Mladinska pop-skupina ZMEDA SPD „Danica“ iz Šentvida v Podjuni
- Milka Hartman — Janko Messner — Andreja Močilnik (klavir) — Eda in Silvija Velik — Reinhard Sellner, kantavtor z Dunaja

Več o sporedu in poteku slavnostne prireditve pa preberite še na 3. strani.

Rojstni dan republike

bodoče obveznost vsem in vsakemu posebej, da čuvamo pridobitve, za katere je bilo v desetletjih naše republike vedno spet treba plačevati visoko ceno. Niso samo v letu 1938 množice po avstrijskih mestih, med drugim tudi v Celovcu, navdušeno pozdravljale Hitlerja kot „odrešitelja“; niso bili Avstrijci samo med vojno v vrstah

tistih, ki so po okupiranih deželah uresničevali nacistične načrte genocida — tudi danes imamo opraviti s pojavi, ki opozarjajo na nevarnost zopetnega oživljanja in deloma celo neoviranega delovanja sorodnih sil, ki so Avstrijo že enkrat izkazalo kot usodno zapiranje oči pred dejstvi. Da se te napake ne bi ponovile, so bile Avstriji v državni pogodbi naložene povsem določene obveznosti glede izruvanja nacistične preteklosti kakor tudi glede preprečevanja neonacistične bo-

dočnosti. Zaradi slabih izkušenj v preteklosti pa se je morala Avstrija ob svojem ponovnem rojstvu leta 1955 prav tako obvezati, da bo tudi svojo manjšinsko politiko gradila na temeljih širokogrudnega reševanja odprtih vprašanj s ciljem, da se manjšinam zagotovi njih obstoj in omogoči njih razvoj. V predvojni dobi je bila avstrijska manjšinska politika v bistvu le postopna priprava na takšno „dokončno reševanje“, kot ga je potem nacizem izvajal ne samo nad Židi, ampak tudi nad drugimi „manjvrednimi“ narodi in narodnostmi. Proti takemu „reševanju“ smo se koroški Slovenci uprli z orožjem v roki ter v boju proti fašizmu doprinesli svoj delež tudi k osvoboditvi avstrijske domovine. Kot priznanje za ta naš doprinos je bil v državno pogodbo sprejet tudi člen 7, ki vsebuje jasna in nedvoumna določila o manjšinski zaščiti. Zato ob rojstnem dnevu republike, ki ji kot lojalni državljani tudi v prihodnje želimo plodovit, vsestransko uspešen in miren razvoj, obenem ponovno opozarjamo tudi na njene obveznosti, ki jih ima do nas.

Posvet dvojezičnih učiteljev

o aktualnih vprašanjih manjšinskega šolstva

Na povabilo Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in Narodnega sveta koroških Slovencev so se prejšnji četrtek srečali v novem dijaškem domu SŠD v Celovcu dvojezični učitelji iz raznih krajev južne Koroške, da se pogovorijo o trenutnih razmerah na šolskem področju. Čeprav udeležba ni bila ravno velika (mnogi učitelji so bili menda ob istem času na drugem sestanku, kjer je prav tako šlo za šolska in učiteljska vprašanja), pa je razprava pokazala, da je šolska problematika spet v ospredju zanimanja in da učitelji zelo prizadeto spremljajo razvoj dogodkov.

Uvodoma sta stališča obeh osrednjih organizacij obrazložila predsednika Feliks Wieser in Matevž Grilc, ki sta poudarila, da nastopata obe organizaciji v tem vprašanju skupno, kakor si skupno prizadevata sploh za izpolnitev določil člena 7 državne pogodbe. Šolstvo je od nekdaj eno najpomembnejših in ključnih vprašanj za vsako narodno manjšino, zato smo tudi

koroški Slovenci posebno občutljivi, ko gre za reševanje šolskih zadev. Ravno na tem področju pa tudi doživljamo, da se nemškonalistične sile najbolj zaletavajo proti vsem poskusom, ki gredo v smer takšnih rešitev, s katerimi bi bila zagotovljena enakopravnost Slovencev na šolskem področju. Zato je bilo tudi dvojezično šolstvo tisto, proti kateremu so se najprej zagnali po podpisu državne pogodbe; s protizakonitimi šolskimi stavkami so izsilili odpravo tedanje ureditve, ki je vsem otrokom dvojezičnega ozemlja zagotavljala možnost vzgoje v materinem jeziku. Sedaj doživljamo spet organiziran napad, proti zadnjim ostankom dvojezičnega šolstva. In v tem okviru je treba videti tudi vprašanje imenovanja novega nadzornika za dvojezično šolstvo, kjer — kakor so govorniki osrednjih organizacij nedvoumno naglasili — ne gre toliko za osebo, marveč predvsem za dejstvo, da hočejo manjšino popolnoma odriniti ter ji vzeti

možnosti soodločanja celo v najbolj važnih življenjskih vprašanjih.

Takim napadom se je treba odločno upreti, je bilo ugotovljeno na posvetu učiteljev, ki so zelo prepričljivo in utemeljeno opozorili zlasti tudi na hude posledice, ki bi jih imela uvedba takoimenovanih središčnih šol, kakor jih zahtevajo nemški nacionalisti, da bi Slovence potisnili povsem v izolacijo. Prav tako je bilo govora še o raznih drugih vprašanjih in o težavah, s katerimi se srečujejo učitelji, na primer o pomanjkljivosti sedanjih predmetnikov, o nezadovoljivem ustroju slovenskih šolskih oddaj v radiu (ki niso le zelo pičle, marveč ob najbolj neprimernem času), o problematiki šolskega lista „Mladi rod“ itd.

Spričo vedno več odprtih vprašanj so učitelji — kakor že večkrat v preteklosti — ugotavljali tudi potrebo po tesnejši organizacijski povezavi. Pri tem jim ne gre za kakšno politično organizacijo, marveč za strokovno združenje, ki bi bilo dvojezičnim učiteljem v pomoč pri njihovem odgovornem poklicnem delu ter bi pristojne dejavnike opozarjalo na pereča vprašanja.

Pomanjkljiva serioznost

izpodkopava tudi verodostojnost

V novembrski številki revije „Zukunft“, teoretičnega glasila SPÖ za politična, gospodarska in kulturna vprašanja, je izšel daljši prispevek o manjšinski politiki na Koroškem, katerega avtor je deželni glavar Leopold Wagner.

Ze samo dejstvo, da se manjšinska problematika pojavi v tem časopisu, je brez dvoma pozitivno; kajti socialisti v svojem tisku in še posebej v omenjeni reviji vsa desetletja to problematiko precej „zanemarjajo“. Še posebej pa je pri sedanjih objavi treba zabeležiti, da gre za prispevek prav iz Koroške in od avtorja, ki se je ob drugi priložnosti sam pohvalil, da je najboljši poznavalec te materije. Torej bi bilo pričakovati, da bomo iz tega prispevka zvedeli kaj novega, zanimivega — vendar se to pričakovanje kaj hitro izjalovi v razočaranje.

Celotni članek bi lahko razdelili na tri dele. V prvem delu ponavlja Wagner svoje vsaj na Koroškem že dobro znane trditve o izpolnitvenem členu 7 in o mirnem sožitju obeh narodov v deželi, pri čemer razumljivo poudarja zasluge socialistov v trdem boju za to „rešitev“. V drugem delu skuša avtor z navajanjem citatov iz spisov znanih socialističnih teoretikov osvetliti „ideološko osnovo“ odnosa avstrijske socialne demokracije do narodnostne problematike in njihovega pristopa k reševanju tozadnevni vprašanj. V zadnjem delu pa najdemo še nekaj trditvev, ki smo jih sicer vajeni brati le v nekem „domovinskem klicarju“, tako da zaključno zagotavljanje o naklonjenosti SPÖ manjšini ne izveni ravno prepričljivo.

O prvem in tretjem delu tega prispevka se torej ne izplača zgubljati besed, zlasti ker tamkajšnje trditve že avtor sam postavlja v takšno zvezo, da jih lahko razumemo kot odgovor koroških socialistov na „očitke“ dunajskih tovarišev, češ da je koroška stranka premalo širokogrudna napram slovenski manjšini. K osred-

njemu delu članka, kjer gre za ideološka vprašanja, bi pričakovali, da se bodo oglasili slovenski socialisti (vsekakor jih vabimo), tukaj pa bi opozorili le na eno značilnost, namreč na malomarnost, s kateršno Wagner obravnava slovenski delež zgodovine: kjer znani slovenski zgodovinar Prijatelj nenadoma postane „Briateli“ in se koroški slovenski narodni prebuditelj Matija Majar-Ziljski spremeni v „Maya“, tam je pač težko govoriti o serioznosti in verodostojnosti.

Prejšnji teden so v avstrijskem parlamentu zastopane stranke začrtale svoje politične pozicije in smernice, s katerimi nameravajo agirati v jesensko-zimski parlamentarni sezoni. V ta namen so se zbrali parlamentarni klubi strank na takoimenovanih klavzurnih sejah: socialisti v Hofgasteinu na Solnograškem, ljudska stranka v Beljaških toplicah, svobodnjaki pa na Zgornjem Avstrijskem. V istem času pa tečejo priprave na partijski kongres komunistov, ki bo spomlad in na katerem se bodo morali komunisti resno baviti s politiko, ki v zadnjih letih ni bila ravno uspešna, vsaj kar se tiče izida posameznih volitev (v tej zvezi je slišati tudi v stranki sami glasove, ki dajejo glavno krivdo sedanjemu predsedniku Muhriju oz. celi stari gardi, tako da je pričakovati tudi pomembne osebne spremembe v vodstvu KPA).

Od klavzurnih sestankov treh parlamentarnih strank že od vsega začetka ni bilo pričakovati pomembnejših novih smernic. Potem, ko so socialisti bolj ali manj uspešno zaključili svoj partijski kongres in je bil Sinowatz tudi formalno potrjen kot predsednik SPÖ, so se socialistični parlamentarci pač vadili v propagiranju svojih stališč: Pa-

Zemljarič o pologu

V Jugoslaviji trenutno tečejo razprave o tem, ali bo predpis o dinarskem pologu za potovanja v inozemstvo veljal tudi še v prihodnjem letu. Posebno v Sloveniji opozarjajo na negativne posledice tega ukrepa ter se zavzemajo za drugačne rešitve.

O tem je tudi predsednik izvršnega sveta SRS Janez Zemljarič dejal, da bi morali najti druge oblike. Pri tem je opozoril, da sedanji ukrep hudo prizadene predvsem tudi manjšine v zamejstvu, ki se morajo še naprej boriti za svoje narodnostne pravice. Omejitve, ki so bile uvedene, zbuja pri manjšinah občutek, da nanje počasi pozabljamo, je dejal Zemljarič. Zato bi morali poiskati nove možnosti za stike med ljudmi na obmejnih območjih.

ket ukrepov (ali bolje paket obremenitev) da je rešilna formula za pot iz gospodarske krize, kar se bo seveda videlo šele tedaj, ko bo začel veljati, se pravi z novim letom. K temu paketu po mnenju kanclerja Sinowatza ni alternative, in ker so do tega spoznanja prišli tudi svobodnjaki, se je koalicija doslej menda dobro obnesla. Pred-

Stranke so se pripravile

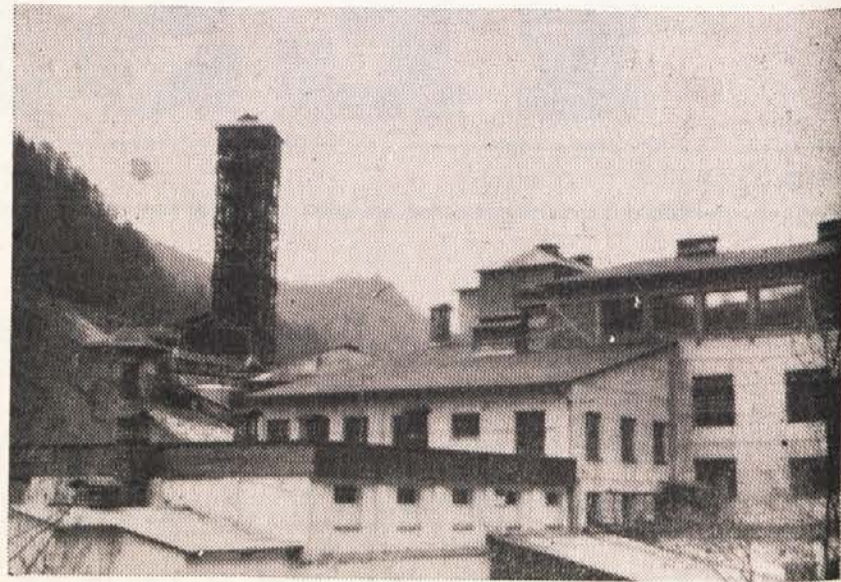
na jesensko-zimsko parlamentarno sezono

sednika ljudske stranke Mocka je takšno stališče močno razhudilo in je zagrozil, da bo moral kancler „najti drug jezik“, če hoče še naprej govoriti z opozicijsko stranko — kajti ljudska stranka ima baje dovolj alternativ. Kako le-te izgledajo, se tudi na Koroškem ni konkretno izkazalo; če dejansko obstajajo, so na vsak način zelo meglene.

Ves ta politični „hik-hak“ pa se odigrava v času, ko bo število brezposelnih v Avstriji naraslo na 200 tisoč, bo torej doseglo najvišje stanje od leta 1959 naprej! In ne bo pomagalo nobeno tarnanje in noben ukrep, če ne bo prišlo do čim-

Tovarna celuloze Obir

investirala že 50 milijonov

V tovarni celuloze na Rebrci je meseca oktobra 1983 začel obratovati nov moderen kotel za kuhanje celuloze, katerega obseg znaša 225 kubičnih metrov. Investicijski stroški so znašali 12 milijonov šillingov, tako da je bilo v tovarni Obir od leta 1979, ko je podjetje dobilo novega lastnika, vloženih v modernizacijo obrata skupno že več kot 50 milijonov šillingov.

Tudi v poslovnem letu 1982 je tovarna Obir povečala svoj promet in dvignila proizvodnjo celuloze, tako da je bil po izčrpanju davčnih ugodnosti pri investicijah ponovno dosežen dobiček.

Skupaj z drugimi industrijskimi obrati in občinami si tovarna celuloze Obir prizadeva za ustanovitev skupnosti, ki bi se bavila z vprašanji odplak v velikovškem okraju. V stalnem stiku z okoliškimi prebivalstvom so bili znotraj obrata že sprejeti ukrepi, ki so bistveno zmanjšali onesnaženje zraka. Tako se tovarna Obir trudi za postopno sanacijo okolja, vendar pričakuje od pristojnih zveznih in deželnih dejavnikov enako velikodušno podporo, kot so je deležne druge avstrijske tovarne papirja.

Avstrijski delojemalci

bodo volili svoje zastopstvo

Za nedeljo 8. aprila in ponedeljek 9. aprila 1984 so razpisane volitve v delavsko zbornico, se pravi, da bodo avstrijski delojemalci spet volili svoje stanovsko zastopstvo za dobo petih let. Prvič v zgodovini se bo pri teh volitvah za glasove delavcev in nameščencev potegovala tudi samostojna slovenska lista. Med delojemalci na južnem Koroškem so namreč v teku priprave za tak samostojen nastop, o čemer pa bomo obširneje poročali. Tokrat se hočemo omejiti le na nekaj splošnih vprašanj, ki so zanimiva v zvezi z volitvami v delavsko zbornico.

Volitve bodo tudi tokrat izvedene v treh skupinah delojemalcev, namreč delavcev, nameščencev in uslužbenec v prometu. Volilno pravico imajo vsi delojemalci (ne glede na državljanstvo), ki so bili 4. novembra 1983 zaposleni v Avstriji (oziroma ne več kot 20 tednov brez zaposlitve), če so dopolnili 18. leto starosti ter niso bili zključeni od volilne pravice

pri parlamentarnih volitvah. Seveda pa je pogoj, da so pravočasno vpisani v volilne imenike; tozadevne tiskovine dobijo delojemalci pri svojem delodajalcu oz. podjetju, ki je obvezan, da izpolnjene tiskovine potem pravočasno vrne volilni komisiji, to je najkasneje do 25. novembra.

Prav tako do 24. novembra morajo biti pri glavni volilni komisiji vloženi tudi volilni predlogi posameznih skupin, to so volilne liste z navedbo kandidatov. Pasivno volilno pravico (torej pravico biti izvoljen) imajo vsi delojemalci, ki so 4. novembra dopolnili 21. leto starosti, če imajo volilno pravico pri parlamentarnih volitvah in če so v Avstriji najmanj dve leti nesamostojno zaposleni, kar pogojuje članstvo v delavski zbornici.

Delavska zbornica predstavlja takorekoč uradno zastopstvo delojemalcev ter je njen član avtomatično vsak, ki je v nesamostojnem delovnem razmerju, za razliko od sindikatov, kjer je članstvo na prostovoljni osnovi.

ne stranke v Avstriji, pa je osnutek formuliran tako, da se lahko naša tudi na levičarske organizacije, podobno zloglasnemu odloku o radikalnih skupinah v Zahodni Nemčiji (ki ga tudi s pridom uporabljajo proti naprednim silam, medtem ko desničarski skrajneži lahko nemoteno nadaljujejo svoje pogubno delo — op. ured.). Prav tako je „posledice“ koalijske odvisnosti opaziti pri poskusih zaostrovanja in podaljšanja civilne službe, pri zaostrovanju kazenskega prava pod ministrom Ofnerjem itd. Povsod pa je SPÖ tista, ki se mora ozirati na svojega partnerja, iz golega strahu pred izgubo ministrskih stolčkov.

Vendar tej koaliciji že od vsega začetka grozi nevarnost, da bo na vsem lepem razpadla. Tozadevno so posebno poučne izkušnje podobne koalicije v Zahodni Nemčiji, kjer je manjši partner takoj odskočil, čim se mu je to zdelo bolj primerno. In dovolj zgovoren je tudi doslej neustavljivi vzpon Haiderja, ki gotovo ni prijatelj sodelovanja s socialisti. Če je torej ljudski glas res božji glas, potem lahko mirne duše zapišemo, da je ta vladna konstelacija najslabša med vsemi možnimi.

OB 75-LETNEM JUBILEJU

SPZ vabi na slavnostno prireditev

Vse večje prireditve Slovenske prosvetne zveze in njenih včlanjenih krajevnih društev že vse leto potekajo v znamenju 75-letnega obstoja naše osrednje kulturne organizacije. Višek tega jubileja bo tvorila slavnostna prireditev, ki jo za svojo 75-letnico SPZ pripravlja za nedeljo 20. novembra 1983.

Kot znano, bo slavnostna prireditev potekala v veliki dvorani Doma glasbe v Celovcu, njen spored pa bo tvoril prikaz delovanja Slovenske prosvetne zveze v teku 75 let. Seveda bo to možno le s fragmentarnimi prikazi, ki bodo osvetlili posamezna obdobja od začetka do danes. Kako bo to izvedeno, smo se pozanimali na tajništvu SPZ, kjer nam je vodja pisarne dr. Janko Malle podrobneje obrazložil potek sporeda slavnostne prireditve.

Spored bo razdeljen na več težišč, vendar se bo v glavnem odvijal v obliki glasbenih točk, v katerih bodo prišla do izraza razna obdobja razvoja pevske kulture med koroškimi Slovenci. Torej bo šlo za pesmi od neformalnega petja na vasi do organizirane in zahtevne zborovske glasbe. Tu bo kajpada prišla do veljave tudi glasbeno-pevska dejavnost. Vsebinsko pa to pomeni od petja religiozne do borbene pesmi ter sodobne družbeno kritične glasbe. Že iz nakazanega

je razvidno, da bo šlo za pester in vsebinsko dobro preiščen izbor pesmi, katere bodo na slavnostni prireditvi interpretirali pevski zbor SPD „Zarja“ v Železni Kapli, mešani pevski zbor „Rož“ iz Sentjakoba v Rožu, mladinski ansambel „Zmeda“, ki deluje v okviru SPD „Danica“ v Sentprimozu v Podjuni in mladinsko pevsko-glasbena instrumentalna skupina KPD „Drava“ v Žvabeku, moški pevski zbor SPD „Radiše“, Eda in Silvija Velik in Andreja Močilnik. V ta okvir sodi tudi nastop kantavtorja nemškega jezika Reinharda Sellnerja, katerega sodelovanje bo odraz solidarnosti demokratov večinskega naroda napram SPZ in s tem do koroških Slovencev.

Spored slavnostne prireditve SPZ pa bo obsegal tudi druge točke, v katerih bo prikazana dejavnost naše kulturne centrale. To se bo zlasti pokazalo v posebej pripravljenemu scenariju, zlasti pa v besedah povezave, napisanih za to priložnost. Organizatorji zatrjujejo,

da je slavnostna prireditev zasnovana po najsodobnejših metodah odvijanja takih proslav, kar bo jubilej SPZ tem bolj približalo obiskovalcem. Pri tem bodo prišli do veljave tudi koroški slovenski oblikovalci umetniške besede, Milka Hartman in Janko Messner ter interpreti le-te.

Zato lahko že tokrat zapišemo, da bo jubilejna slavnostna prireditev SPZ brez dvoma zanimiva tako po njeni vsebinski izpovedi kot po njeni dramaturški zasnovi. Bralcem našega lista že danes svetujemo, da si 20. november 1983 rezervirajo za obisk slavnostne prireditve SPZ, posvečene njenemu 75-letnemu jubileju obstoja, saj bodo deležni kvalitetnega kulturnega sporeda. S svojim obiskom pa bodo naši osrednji kulturni organizaciji izkazali tudi solidarnost in izpričali zvestobo slovenski besedi, pesmi in kulturi sploh, ki je zakoreninjena na koroških tleh od vsega začetka njenega nastanka.

Končno naj tu še opozorimo, da so vstopnice za slavnostno prireditev SPZ že na voljo pri krajevnih prosvetnih društvih, v knjigarni Naša knjiga ter v pisarni SPZ v Celovcu.

Grafik Jože Spacal razstavlja v Auli slovenici

Aula slovenica je spet odprla likovno razstavo. Tudi tokrat je organizatorjem uspelo pridobiti enega najvidnejših slovenskih likovnih umetnikov in ga predstaviti v Celovcu. Gre za znanega grafika Jožeta Spacala, ki brez dvoma sodi v sam vrh slovenske sodobne likovne umetnosti. O tem pričajo številna domača in mednarodna priznanja in nagrade, katere je umetnik prejel, najbolj pa seveda njegova samonikla in izvirna umetniška izpoved.

Jure Mikuž, ki je na otvoritvi razstave pretekli ponedeljek spregovoril o grafiku Jožetu Spacalu, je slednjega imenoval za najboljšega predstavnika sodobne slovenske grafike oz. nadrealizma. Mikuž je tudi naglasil izpovedno silo Spacalovih grafik, s katerimi umetnik opozarja na dileme in stiske sodobne človeške družbe. Spacal je za to svojo izpoved našel povsem novo umetniško govorico, kateri služi za osnovo elektronika, ki umetniku nudi številne možnosti

kreiranja njegovih umetniških izdelkov. O Spacalovi grafiki je likovni kritik prof. Zoran Kržišnik v razstavnem katalogu med drugim zapisal: „Jože Spacal, je v svojem poklicnem delu vezan na današnje najbolj množično občilo, televizijo, in v nekem smislu njegova umet-

nost nedvomno pod vplivom dejansko fantastičnih možnosti, ki se razkrijejo likovno občutljivemu in šolanemu očesu ter za tehniko dovezetnemu duhu pri ukvarjanju s tem, za današnji dan najbolj karakterističnem sredstvu javnega obveščanja. Hitrost premikanja zornih kotov, množična in mnogovrstnost informacij, udarnost in pogosto šokantnost vidnih in predvsem slušnih vtisov, dvojenja, trojenja podob, ki jih vsrkavamo sproti, so modificirali obstoj civiliziranega človeka v takšni meri, da nas od naših dedov ne loči eno stoletje, temveč cela era. In drži, da se še nismo do kraja znašli in orientirali v svojem času, zato ga nujno štejemo za predhodnega.“

Jože Spacal nam ima mnogo povedati. Njegove grafike se nam močno vtisnejo v spomin, saj z njimi dejansko opozarja in roti, hkrati pa tudi pričara s svojimi dovršenimi kompozicijami lepote barvnih kontrastov.

Zato povsem soglašamo s predsednikom društva Aule slovenice dr. Mirtom Zwitterom, ko je dejal, da je Spacalova razstava od vseh, ki trenutno potekajo v Celovcu, najlepša. Zato vsem ljubiteljem toplo priporočamo, da si Spacalova dela, razstavljen v Auli slovenici ogledajo, saj bodo deležni čudovitega užitka barv, grafik, hkrati pa še animirani k razmišljanju o današnjem trenutku. Če tu še navedemo, da je Spacal zastopan tudi med likovnimi umetniki, ki Slovenijo predstavljajo na letošnji mednarodni razstavi INTART v Vidmu, bo to gotovo še eden izmed razlogov, da je razstavo njegovih del v Celovcu treba videti.

Zakaj dvojezično?

Konec oktobra, ob dnevu Avstrijskega državnega praznika prirejajo mnoga društva prireditve pod geslom „Dober večer sosed — guten Abend, Nachbar!“ Prireditve te vrste se odvijajo povsod dvojezično, v enem primeru celo v treh jezikih. Pojavila so se vprašanja „zakaj dvojezično“, kaj si pričakujemo od tega“, bo to naši situaciji koristilo, ali ji bo škodovalo.“

S tem načinom prireditve smo se podali na popolnoma novo pot, to pa nekateri težko razumejo, deloma tudi težko prenesejo. Res je, da nastop nemških skupin v koroški narodni (rjavi) noši za naše človeka ni posebno vabljivo. Saj smo nešteto doživeli, da se je, in se še uporablja ta obleka za manifestacije in akcije proti Slovincem. Zato je kritično gledanje v tej zadevi razumljivo. Dejstvo pa je, da je ta obleka koroška narodna noša, in da niso vsi, ki jo pri nastopih nosijo, naši nasprotniki. Če bi med njimi ne bilo vsaj nekaj takih, ki naše razmere razumejo, bi do tega sodelovanja sigurno ne prišlo. Zato je treba gledati zadevo tudi od druge strani. S tako dvojezično prireditvijo se pridobi tudi nekaj nemškogovorečih, nam naklonjenih ljudi. Iz lastne izkušnje pa vem, da z nemškimi skupinami pridejo tudi ljudje, ki nam niso preveč naklonjeni — kako naj — saj o Slovincih niso slišali kaj pozitivnega.

Ravno zato pa se mi zdijo te prireditve zelo važne in potrebne. Tu namreč tem krogom lahko enkrat nakažemo situacijo iz našega vidika.

Premalo bi bilo take prireditve pripraviti samo s kulturnim programom, vključen mora biti poli-

tičen prispevek. Treba je, da se ob tej priliki nakažejo vsi dogodki ki so bili merodajni da je prišlo do podpisa Avstrijske državne pogodbe. Vedno je treba ponavljati, da pravice, ki so zasidrane v členu 7 državne pogodbe — niso nam pordarjene, marveč smo si jih z oboroženim protuporom priborili in zaslužili sami.

Samo če bomo te prireditve prirejali v tem smislu, znajo biti za

75 let
Slovenske
prosvetne
zveze

nas koristne. Uspehov pa ne smemo pričakovati kar tako — od danes na jutri.

Zelo pozitivno se mi zdi, da smo mi začeli v tej obliki praznovati Avstrijski nacionalni praznik. S tem namreč vsej javnosti pokažemo pomembnost tega dneva in našo pripravljenost za sodelovanje z nemškogovorečim sosedom. Pozitivnost vidim tudi v tem, da imamo zaradi tega skupnega delovanja tudi mi možnost pri prireditvah našega sosedu sodelovati, in čisto drugi publiki posredovati našo pesem in našo slovensko kulturo.

Iz tega vidika je treba podpirati dvojezične prireditve, ampak samo na podlagi popolne enakopravnosti. Če pa to ni možno, jih je bolje opustiti.

Ludwig Ogris

MI IN KULTURA — MI IN KULTURA — MI IN KULTURA — MI IN KULTURA —

PO 36. AVSTRIJSKEM TEDNU KNJIGE:

Tudi slovenska knjiga uveljavlja svoje mesto

Pravkar se je končal 36. avstrijski teden knjige. V tem okviru so potekale številne knjižne razstave po vsej državi. Osrednja tovrstna Koroška prireditev je bila v slavnostni dvorani Trgovinske zbornice, kjer je od 4. do 9. novembra letos 204 avstrijskih založb, od tega 14 koroških, med njimi tudi založbi Drava in Mohorjeva (kakor je to razvidno na objavljenem posnetku) skupno razstavljalo nad 3000 knjig. Obiskovalcu so bile na ogled knjige različnih vsebin od književnosti do poljudno znanstvenih vsebin ter stroge znanstvene kakor tudi knjige filozofske ter idejno politične vsebine.

Čeprav je knjiga vzlic novih komunikacijskih tehnik močno ogrožena, njeno mesto v sodobni družbi nikakor ni osporavano, ampak knjiga čedalje bolj postaja pomemben faktor današnjega časa. Tiskana beseda je pač še vedno najboljši način ohranjanja kulture in znanosti. Zato ni čudno, da knjiga zavzema tudi pomembno mesto na področju gospodarstva, saj je Avstrija v minulemu letu samo pri izvozu knjig zabeležila skupno vrednost več kot milijardo šilingov. V tem gigantnem trgovskem labi-

rintu na področju knjigotrštva, malenkostno, vendar samozavstno koraka tudi slovenska knjiga in si utira pot v svet. Tu seveda gre predvsem za slovensko literaturo, ki potom prevodov prihaja v nemški kulturni prostor. To je prišlo do izraza tudi v okviru 36. avstrijskega tedna knjige v Celovcu, kjer je založba Družbe sv. Mohorja (skupno s KKZ) predstavila troje literarnih del, prevedenih v nemščino. Šlo je za prevod Januševih pesmi, Ingoličevo ml. prozo in za Kulnikovo otroško slikanico. Med prevajalci navedenih del je najvidnejši Peter Handke, čeprav tudi delo ostalih prevajalcev zasluži isto pozornost. Predstavitevni literarni večer je privabil izredno lepo število poslušalcev, ki so pozorno sledili branju slovenske literature v slovenskem in nemškem jeziku, pri čemer je posebno ugajalo branje Handkeja Januševih pesmi in Zikulnikove Ingoličevega mladinskega dela Tajno društvo PGC.

Nenazadnje pa je treba še ugotoviti, da izdaje teh knjig ne bi bile tako pomembne, če se to ne bi zgodilo na pobudo vidnih književnikov oz. sposobnih založnikov, ki so se poslužili tudi smotrne kooperacije.

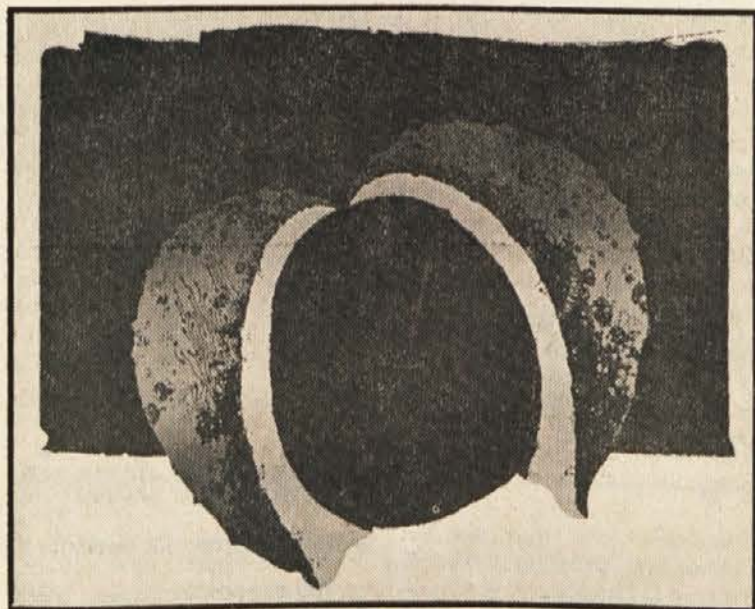
AULA SLOVENICA

CELOVEC, PAULITSCHGASSE 5-7

vabi na

GRAFIČNO RAZSTAVO

JOŽETA SPACALA

ki je odprta do 25. novembra 1983, od ponedeljka do petka od 13. do 16.30 ure.

Prisrčno vabljeni!

TRIBUNA BRALCEV

O študentih in abi-tečaju

V zadnji številki Slovenskega vestnika skuša Igor Schellander podati nekaj miselnih utrinkov iz Dunaja. To je seveda vsekakor potrebno, da mi študentje skušamo čim bolj natančno informirati našo domačo javnost o delovanju KSSŠD-ja ter o uspehih le-tega. Vendar se to po mojem subjektivnem klubškem mnenju ne sme zgoditi na takšen način.

Igor piše, da bi lahko nove slovenske študente na Dunaju prešel na eni roku. Zalostno za klub je, če tajnik sam ne pozna točnega števila novih študentov. Ali pa ima morda res roko s štirinajstimi prsti — novih študentov je nas namreč prav toliko. Vendar to ni tolikšnega pomena in seveda tudi jaz menim, da bi vseka-

kor bila potrebna študijska informacija na Slovenski gimnaziji, saj sem letos pomankljaj informacij občutil na lastni koži.

Kar pa me je zelo motilo je, da Igor nekam difamira abiturientski tečaj s tem, da pravi, da se maturantje zanj odločajo samo iz zadrege. Prav gotovo on sam dobro ve, kako težko so se naše organizacije zanj borile in kakšnega pomena je ta tečaj za morebitno slovensko trgovsko akademijo v bodočnosti. Zato bi morali mi vsi tale tečaj kolikor le mogoče propagirati in ne kazati napačen strah za nove študente — saj je 14 maturantov in še nekaj absolventov drugih tečajev lepo število, kaj ne?

Rudi Vouk

Kdo utira gazi?

V slovenskem vestniku preteklega tedna sem bral sledeči stavek: „Knjiga (Betlehemska zvezda zavije s svoje poti) izide v štirih izdajah, slovensko, nemško, slovensko-nemško in slovensko-angleško, izdali pa sta jo založbi Jungbrunnen na Dunaju ter Mohorjeva založba v Celovcu, ki s tem stopa v kooperacijske gazi, utrte od drugih.“

Zelo radi bi počastili tiste, ki so utirali kooperacijske gazi, kot to pišete. Zategadelj Vas prav lepo pro-

sim za imena in naslove le-teh. dipl. inž. Franc Kattinig, vodja založbe Družbe sv. Mohorja v Celovcu

Kooperacijske gazi je npr. s trojezično knjigo „Tai — Kadar solze pripovedujejo“ avtoric Marice Kulnik in Zorke L. Weiss utirala založba Drava skupno z založbo Kiwi v Münchnu. Zato se zaradi počastitve obrnite na založbo Drava, Pavličeva 5-7 v Celovcu.

Uredništvo

Dvojezičnost v Bilčovsu

Bilčovska občina je meseca junija poslala na vsa gospodinjstva dvojezične letake in vabila občane, naj prikažejo svoja ročna dela na razstavi. Namen te razstave je bil, poglobiti medsebojne odnose v občini in vzbuditi veselje ustvarjalnosti tudi pasivnim občanom.

Temu povabilu je začetku oktobra sledila otvoritev v novi ljudski šoli. Podžupan je v krajšem, vendar samo nemškem nagovoru pozdravil večino slovensko publiko in se zahvalil vsem sodelujočim.

Zalostno pa je bilo to, da ga je moral nekdo izmed navzočih opozo-

riti, naj tudi še po domače pozdravi: „No zdi pa še pu domače pujev par besedi!“ Nato podžupan: „No ja, bom pa še pu domače reku. Dob'r den vsam upi, da kna boste žinjali, da ča znam več svejnj'; hlih von tako hoče. A je taha prov bo ta? (a ti je bilo tako po volji?), je na koncu še znil domačinu.

Pravim, da je to nesramnost, škandal za dvojezično občino Bilčovs in nenazadnje žalitev in zapostavljanje Slovencev, ki so sami razstavljali in doprinesli precejšen delež tej razstavi.

Mihi Mischkulnig, Branča vas, 6. novembra 1983

Zbor „Kralj Matjaž“ obiskal Tržaško

Prijateljski stiki med Slovenci v Avstriji in Italiji se živo razvijajo. O tem priča tudi zadnji obisk moškega pevskega zbora „Kralj Matjaž“ iz Libuči pri Pliberku, ki je konec oktobra obiskal „Kulturno društvo Ivan Grbec“ v Škednju in „KD Primorsko“ v Mačkoljah.

Izlet „Kralja Matjaža“, za katerega je Slovenska prosvetna zveza vzpostavila stike pred Zveze slovenskih kulturnih društev v Trstu, se je razvil v zanimiv in prirčen dogodek. Z zahtevnim programom tujih in domačih pesmi se je zbor predstavil med drugim v dvorani srenjske hiše v Mačkoljah. Zbor, ki ga je spremljal tudi predsednik društva dr. Matevž Grlic, je na svojem obisku na Tržaškem obiskal tudi nekatere zgodovinske objekte in spomenike, poklonil se je med drugim spominu žrtev nacifašizma v Rižarni ter nato tudi štirim bazoviškim junakom.

Člani moškega zbora „Kralj Matjaž“ so bili od predstavnikov tržaških kulturnih društev seznanjeni s stvarnim položajem pripadnikov slovenske narodne skupnosti v Italiji, ki se trenutno bori še vedno za globalni zaščitni zakon.

„SPD Edinost“ Pliberk sodeluje s slovensko gimnazijo

Pred leti je začela slovenska gimnazija v Celovcu sodelovati s slovenskimi prosvetnimi društvi na podeželju, da bi ojačila kontakt z neposredno okolico dijakov. Slovensko prosvetno društvo Edinost iz Pliberka je letošnji partner slovenske gimnazije in je pred kratkim popostrilo šolski pouk s tem, da je pripravilo zanimivo razstavo gob, ki je bila profesorjem in šolarjem dva dni na razpolago.

Dijaki so skupno z društveniki v pliberških gozdovih nabrali okoli 40 različnih gob, ki jih je strokovno označil in opisal podpredsednik gobarskega društva Slovenije. To razstavo je „Edinost“ dala na razpolago gimnaziji in dijaki so imeli možnost, da si jo ogledajo v avli gimnazije, profe-

sorja Roman Vouk in Mirko Oraže pa sta jo integrirala tudi v pouk biologije ter popestrila jesensko „sprehajanje“ po gozdovih s 50

diapozitivi in spremnim tekstom. „Dijaki tudi v dvournem spreodu po gozdu ne bi imeli možnosti spoznati tako veliko število jesenskih gob“ je prof. Vouk pozitivno ocenil pomen razstave.

Lov na Obirskem

Znano je, da so strma pobočja ob vznožju Obirja dokaj prikladna za posamični ali skupni lov. Kisle padavine zaenkrat še niso načele gozdov, tako da je še dovolj divjadi, dlakaste in pernate. Dosti je še gamsov, srnjadi in jelenov. Na Obirju se vozijo celo planinski orli, spomladi pa se oglašata tam divji petelin ter bučni rasteči ruševci, ki jih je bilo včasih menda toliko, da je pol Borovelj nosilo za klobuki sidraste krivce obirskih petelinov. Poleg divjačine naj omenim tudi druge lovne in nelovne živali kot npr. kune, jazbece, dihurje, gade ter celo vrsto ptic, kot sta recimo komatar (po domače grenčec) in krekovi (po domače qlavzar). V lovski plen pa se kot povsod najpogosteje uvrščata stara znanca zajec in lisica; zato je zadnje nedeljo v oktobru obirska lovška družina priredila pogon ravno nanju.

Predsednik lovske družine Zgornje Obirske Ignacij Karničar je pozdravil nad dvajset lovcev od blizu in daleč ter prav tolikšno število gonjačev. Vodja lova, Feliks Haderlap, pa je, kot vsako leto, razložil, kaj in kje se bo lovilo. Odveč bi bilo, če bi Vam

ga predstavljali, našega lovovodjo. Vemo, da je lovec z dušo in telesom, da ima v lovskih zadevah največje odgovornost, da dobro pozna in spoštuje načela lovskega ravnanja. Poleg tega pa je tudi sposoben organizator, ki ne razvršča samo gonjače, da gonijo divjad pred stojišče lovca, temveč tudi vsakič vestno opravi vsa pripravljala dela, potrebna za uspešen potek skupnega lova. Tako je bila po njegovi za- slugi pripravljena v Rtačevih Novicah skupna malica: domač kruh, pelnajst let staro žganje, klobase in žlahtno vino, ki ga je iz Padove pripeljal s sabo lovec gost Ignacij Vok. Ni čuda torej, da je zadonela na prostem, kaj nekoč pri koscih, marsikatera narodna, medtem ko sta vizarja Brelan in Šimi dvigala kri lovcem in vsem trem kuharicam. (Skoda, če bi bilo še kaj več žensk, bi bilo pravo žganje. Procesi- ja je bila namreč najmanj tako napor- na, pokalo pa je nekoliko manj).

Kje smo torej lovili? Na vse zgodaj smo se povzpeli po Peršči Rebri, oku- hani s slano, in gonili vsevprek do Plaznikovih njiv. Nato smo gnali divjačino okoli Lenarta skozi nepredirno grmičevje in mladje, in bilo bi komaj, da bi imel rogove tudi gonjači, ko se je po vseh štirih prebijal skozi goščavo. Tretji pogon smo začeli za Jamami, ga nadaljevali po Župančevih Brejah in ga končali nekje v Vršču. Drugi del lo- va pa se je odvijal v Osenci, tam, kjer zajci in smreke ne rastejo po dnevih, temveč po urah: podili smo se okoli Bistričnikovega raba, prek Bohnečega grabna, nato pa po spodnji strani do Varhovich Velikih njiv, kjer je bil tudi žalosten konec — za tistih pet zajcev, ki bodo odslej imeli mir pred lisicami. Lovce pa je čakala še skupna večerja. Menda je trajala do svita.

Zlat jesenski dan, vesela družina in organizacijske sopsobnosti vodje lova so prispevali k temu, da lov ni bil le neke vrste vojna, marveč tudi kulturni dogodek, ki bo ostal v lepem spominu vsem, ki so se ga udeležili.

L. K.

Menjava denarja

Stanje v četrtek 10. novembra 1983

Za 100 din dobite	12.50 šil.
Za 100 din plačate	15.50 šil.
Za 100 lir dobite	1.12 šil.
Za 100 lir plačate	1.21 šil.
Za 100 mark dobite	694.00 šil.
Za 100 mark plačate	710.30 šil.

PRIREDITVE

OBVESTILO

Zveza koroških partizanov sporoča, da bo imela svoj REDNI OBČNI ZBOR v soboto 19. novembra 1983 s pričetkom ob 14. uri v prostorih novega dijaškega doma SŠD v Celovcu, Mikschallee. Občni zbor bo s svojo pesmijo popestril Koroški parti- zanski pevski zbor.

Delegati in gostje bodo pre- jeli pismena vabila.

Odbor

SPD Bisernica v Celovcu vabi na TEČAJ SLOVENŠČINE ZA ZAČETNIKE

Uvodni razgovor bo v pon. 21. novembra 1983 ob 19. uri v prostorih Kluba Prežihov Voranc, Benediktin- ski trg 5, Celovec. Tečaj vodi Andrej Mohar.

Prispevek za tečaj (10 dvojnih ur na semester): 400 šilingov, (za dijake, študente, vojakne in brezposelne 200 šilingov). Prijave sprejema do 18. novembra Slovenska prosvetna zveza, Gasome- tergasse 10, tel. 33 1 08 ali 32 5 94.

Občina Borovlje sporoča, da je danes v petek 11. 11. 1983 na glavnem trgu v Borovljah tradicionalni „MARTINOV SEJEM“.

V restavraciji glavnega kolodvora v Celovcu si lahko ogledate RAZSTAVO SLIK

Angelike Weiss in Ožbalta Hafnerja. Razstava bo še odprta do 31. novem- bra 1983, med 6. in 22. uro.

CELOVEC

Igra: „MALI STRAH BAV-BAV“

Prireditelj: Oder mladje Kraj: Dijaški dom Slovenskega šol- skega društva v Mikschallee 4 Čas: četrtek 10. nov. 1983, ob 19.30 uri

CELOVEC

Dante Alighieri „DIVINA COMME- DIA“

Predavanje in pogovor: „NAM IMA DANTE SE KAJ POVEDATI?“

Prireditelj: Kat. delovni odbor — re- ferat za izobražence Čas: torek 15. nov. 1983, ob 19.30 uri Kraj: hiša Severin, Viktringer R. 34, Celovec Predavatelj: dr. Andrej Capuder

ST. JAKOB

Predavanje:

„CELOSTNA ORIENTACIJA PRI OBRAVNAVI ČLOVEKA“

Prireditelj: Katoliška prosveta in SPD „Rož“ v St. Jakobu Čas: sobota 12. nov. 1983, ob 15. uri Kraj: društvena soba, v hiši Posojil- nice v St. Jakobu št. 14 Predavatelj: dr. Jurij Zalokar

SELE

Film:

„CVETJE V JESENI“

Prireditelj: KPD „Planina“ v Selah Čas: nedelja 13. nov. 1983, ob 19. uri Kraj: farna dvorana v Selah

DOM V TINJAH

Forum za zdravstvena vprašanja:

ZIVITI Z BOLEZNIJO

Čas: sobota 12. nov. 1983, ob 15. uri Predavateljica: Lenčka Kralj, LKH Wolfsberg

ŠIVANJE BLUZ

za začetnike, nem.

Čas: sobota 12. nov. 1983, 9.—16. ure Voditeljica: Blandine Kurnik Nadaljnji termini: 19. 11. in 26. 11. od 9.—16. ure

KONCERTNI VEČER

Elisabeth Fheodoroff - klavir in Rok Klopčič - violina Čas: torek 15. nov. 1983, ob 19.30 uri

Forum za zdravstvena vprašanja:

MEDICINA DANES

Čas: sredo 16. nov. 1983, ob 19. uri Predavatelj: med. sv. dr. Attilio Dimai

Forum za ekološka vprašanja:

DIA-PREDAVANJE O PTICAH NA KOROŠKEM

Čas: četrtek, 17. nov. 1983 ob 19.30 uri Predavatelj: Wilhelm Wruss

Pravni nasveti

Vedno spet potrebujejo posa- mezniki in društva pravne na- svete, zato se je Zveza sloven- skih organizacij odločila, da na- polni to vrzel z uvedbo rednih pravnih nasvetov, ki jih bo da- jal ob spodaj navedenih termi- nih DR. FRANCI SERAJNIK:

v CELOVCU (v prostorih ZSO, Gasomefergasse 10) v petek 11. 11. 1983 in v petek 9. 12. 1983 med 10. in 13. uro.

v PLIBERKU (v prostorih Poso- jilnice Pliberk) v soboto 19. 11. 1983 in v soboto 17. 12. 1983 med 10. in 12.30 uro.

v ŠENTJAKOBU (v prostorih Posojilnice Šentjakob) v petek 25. 11. 1983 in v petek 30. 12. 1983 med 17. in 20. uro.

SPD „Obir“ na Obirskem vabi na

KONCERT

ki bo v soboto, 12. novembra 1983 ob 20. uri v Kovačevih dvorani na Obirskem.

Spored bo oblikoval moški oktet iz Žirovnice.

II. podjunsko jesen

● Petek 11. 11. 1983 ob 19.30 uri v ljudski šoli v Vogrčah film „Boj na požiralniku“.

Nagrade in priznanja

Okoli podelitve letošnje kulturne nagrade dežele Koroške je bilo precej ugibanj, zlasti ker žirija v tem ni bila povsem enotna, saj je bilo predlaganih več kandidatov. V zadnjem trenutku pa je prišlo do zelo pretehtane in dobre odločitve: nagrado bo prejel pisatelj PETER HANDKE, ki tako priznanje brez dvoma zasluži.

Peter Handke, ki je že marsikatero nagrado odklonil, bo nagrado dežele Koroške sprejel. Ob dodelitvi visokega literarnega priznanja Petru Handkeju, se lahko veselimo tudi koroški Slovenci, saj je ta znani pisatelj mnogo prispeval k temu, da je koroška slovenska književnost pridelala na nastop posameznih igral-

Sicer še ni znano, kako bo formulirana tozadevna utemeljitev, vendar Peter Handke to nagrado brez dvoma zasluži in mu že vnaprej čestitamo. Trenutno tudi ni znano, kdo vse bo dobil pospeševalne nagrade dežele Koroške. Zelo umestno bi bilo, če bi tako priznanje dodelili tudi kakšnemu izmed slovenskih umetnikov.

V Celovcu so letos spet podelili medalje Roberta Musila, znanega nemškega pisatelja, ki se je rodil v koroškem glavnem mestu, deloval pa v inozemstvu. Medalje podeljujejo osebam, ki so pisatelju Musilu pomagale, zlasti pri širjenju njegove literature ali pa da so se znanstveno ukvarjale z njegovim delom.

Tokrat je Musilovo medaljo prejelo osem oseb, na podelitev pa je prišel le DR. KARTHHAUS iz Nemčije, medtem ko ostali iz zdravstvenih razlogov podelitvi osebno niso mogli prisostvovati.

Intendant celovškega Mestnega gledališča prof. HERBERT WOCHINZ je pravkar bil deležen visokega odlikovanja. Francija mu je namreč podelila najvišje civilno odlikovanje te države. Prejel ga za njegove zasluge širjenja francoske gledališke umetnosti, zlasti kot režiser in odlični poznavalec francoske literature.

Intendantu Wochinzu k visokemu odlikovanju iskreno čestitamo!

Premiera odra Mladje KDZ

Pred polno dvorano — sicer v glavnem napolnjeno z dijaško mladino — tej pa je prireditelj bila tudi namenjena — je oder Mladje Koroške dijaške zveze prejšnji petek v Marijanišču pričel svojo novo sezono.

Ansambel tega gledališča dijakov se je tokrat predstavil z igro Machado Simona, ki jo je za slovenski oder priredil Marjan Belina, njen naslov pa je Mali strah Bav Bav. In zakaj gre pri tej igri? Za preprost in znan motiv o zakladu in deklici. Igra se začne z ugrabitvijo deklice oz. za zaklad, okoli katerega je zapleten Bav Bav in druge figure v igri. Končno se vse srečno konča in najlepši zaklad se izkaže v lepi pesmici, podarjeni zali deklici.

Igra je tekla razmeroma uglasjeno, mlada publika pa je bolj reagirala na nastop posameznih igral-

cev in se jim zasmejala, ko so le-ti stopili na oder. Torej jih ni pritegnila vsebina kot taka, ampak igralci-dijaki, ki so se sošolcem pač zdeli smešni, ko so jih ugledali na prizorišču. S tega vidika režiser Franci Končan ni imel tako spretne roke kot pri prejšnjih uprizoritvah; to se je pač odražalo v odzivnosti oz. neodzivnosti mladine, ki je doslej bila vajena boljših in zahtevnejših odrskih postav.

To pa nikakor ne pomeni, da tako režiser kot igralci (Franc Kernjak, Marl Kassel, Peter Wuzella, Roman Županc, Kristijan Grilc, Bernardka Tratar, Milan Mikel) in ostali, ki so doprinesli k uprizoritvi tega mladinskega gledališkega komada, ob tem niso dali od sebe vsega, kar je v vidika dijaške mladine (kateri je pač učenje prva skrb) možno.

IV. tamburaška revija v Celju

Preteklo soboto je bila v prenapolnjeni dvorani Narodnega doma v Celju 4. tamburaška revija zborov iz Slovenije. Po strogih kriterijih za nastop na tem srečanju so bili izbrani iz Slovenije štirje tamburaški orkestri; Koroško pa je zastopal tamburaški ansambel SPD „Jepa-Baško jezero“. Tako so se predstavili publiki in pa strogi žiriji, pod vodstvom dr. Dragana Terziča, ki je ocenjevala nastope posameznih kupin tile zbori: tamburaški orkester iz Reteč pri Škofji Loki, iz Ljutomeru in Ptuja, iz Loč ter domači orkester iz Celja.

Vse skupine so pokazale, da so

dosegle posebno visoko raven izvajanja, tako, da so ocene za tamburaše iz Reteč, Loč in posebno iz Celja izpadle posebno visoko. Tamburaši iz Loč, ki so na tej reviji predstavili skladbe A. Černuta (Starogradske plesi), Hanzija Gabriela (Šumi Marice), pa so posebno z melodijo Hanzija Artača (Ob reki Dravci) želi bučen aplavz celjske publike.

Po koncu revije je sledil družaben večer v zelo prijetnem vzdušju. S strani nastopajočih skupin pa je bila slišati želja, da bi ZKO Slovenije priredila naslednjo revijo na Koroškem.

Festival revolucija in glasba

Zveza kulturnih organizacij spet prireja tradicionalni festival revolucionarne glasbe, ki bo tokrat že 11. po vrsti. Odvijal se bo v raznih večjih kulturnih središčih Slovenije. Skupno bo na sporedu 12 celovečernih koncertov. Kot pretekla leta, bodo tudi letos na festivalu prvič izvedena nova dela slovenskih skladateljev Marjana Gabrijalčiča, Daneta Škerla, Vilka Ukmarja, Radovana Gobca, Alojza Ajdiča, Milana Stibilja, Pavleta Mihalčiča, Iva Petričiča, Sama Vremšaka in Darijana Božiča. Izvajalci teh in še drugih del, vsebinsko navezanih na usmeritev festivala, bodo najvidnejši solisti ter ljubiteljske in profesionalne glasbene skupine.

Festival revolucije in glasbe se bo pričel danes v Slovenj Gradcu, kjer bo večer komorne glasbe, temu pa bodo sledili koncert v Novem mestu, na Jesenicah, v Ajdovščini, v Ljutomeru, v Mariboru, v Titovem Velenju, v Ljubljani, v Krškem, v Zagorju in v Novi Gorici. Kot že omenjeno, bodo to koncerti različnih glasbenih zvrsti — vendar vsi posvečeni osrednji temi — revoluciji in glasbi.

Mladi rod 3-4

Spet ga imamo v rokah — in spet nas je razveselil — Mladi rod namreč, številka 3-4 letošnjega letnika za meseca november-december. Poln je lepega čtiva, ilustracij, ugank in še marsikaj drugega v pouk in razvedrilo za učence in še koga.

Gre torej za jesensko-zimsko številko, katere vsebina je usmerjena v to obdobje letnega časa. V pričujoči številki Mladega roda spet beremo znana imena sodelavcev kot so Valentin Polanšek, Gustav Januš, Herman Germ, Mirko Srienc, Irena Žele in druga.

Med leposlovnimi deli je v novi številki Mladega roda tudi pesem Gustava Januša, ki je pravkar doživel izid prevoda njegovih pesmi v nemščino. Njegovo pesem „Mir na zemlji“ ponatiskujemo z željo, da bi ob njej razmišljali, saj ne govori le otrokom, ampak vsem ljudem — o miru.

O božiču sem kupil:

mir na zemlji.

Postavil sem ga v kot

in bil je mir v kotu.

Iz kota pa je mir izžareval:

mir v srce,

mir v želodec,

mir v družino

in med sosede.

Lepo bi bilo, sem si mislil,
ko bi v vseh trgovinah
na svetu prodajali:
mir na zemlji,
in še lepše, če bi ga
ljudje kupovali na veliko.

Lepa pesem o miru, namenjena naši šolski mladini. V Mladem rodu pa je še mnogo lepega čtiva, zato priporočamo, da novo številko vzamejo v roke tudi starši in vsi, ki se z mladino čutijo povezane. Mladi rod lahko naročite pri uredništvu ali pa v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu.

Florjan Lipuš v tržaškem radiu

Florjan Lipuš, ki je s svojim romanom Zmote dijaka Tjaža v zadnjem času deležen vse pozornosti, je na tržaškem radiu, v oddajah za tamošnjo slovensko narodno skupnost, bil predstavljen z dramaturško obdelavo njegovega dela Škornji. Delo je pri poslušalcih našlo dober odziv, tudi tisk ni zamudil, da dogodka ne bi zabeležil. Tako je o tej oddaji, kritik Viktor Konjar, v ljubljanskem Delu med drugim zapisal:

Tržaško-slovenska radijska igra „Škornji“, ki jo je po motivih Florjana Lipuša scenaristično oblikoval Marko Kravos, je opazna izjema v siceršnji estetsko-povedni naravnosti in angažiranosti našega radijskoigrskega repertoarja. Zastavljena je kot traktat o temeljnih vprašanjih narodovega obstoja pod tujčevu peto — v okviru metafore,

ki je določno vpeta v njen naslov. Vendar se pri tem s prisposodobami ali simboli prav nič ne poigrava. Vse, kar ima povedati, je stvarno, boleče, postavljeno v povsem določen kontekst družbenega in nacionalnega časa in prostora.

Popelje nas na prizorišče slovenske zamejske proslave ob 40. obletnici padca fašizma, v sončno reber ob nekdanji Peršmanovi domačiji, kjer so zdaj v okviru visoko rentabilnega modernega turizma postavljeni bungalovi za nemško kliento, komaj kdo pa se še zmeni za reminiscence spomina, ki pove, da je „ta kraj svet“, kajti nekoč pred dolgimi leti, tik pred iztekom vojne, so pobesneli nemški policisti tod okrutno pobili enajst članov takratne Peršmanove družine, očeta, mater, otroke ...“

ŠTEFKA VAVTI

Problemi in možnosti rešitve gospodarskega položaja v obrobni predelih

(Nadaljevanje iz zadnje številke)

Naj v tej zvezki navedem citat iz izjave avstrijske konference za prostorsko urejanje: „Bei der Sicherung und Verbesserung der Konkurrenzfähigkeit der Industrie und des Gewerbes ist vor allem auf die Standortverhältnisse, verfügbare Roh- und Grundstoffe, Umweltfreundlichkeit, die Energie- und Arbeitsmarktsituation sowie lokale Initiativen Bedacht zu nehmen.“

Ravno v času gospodarskega nadzadovanja, ko se širi brezposelnost, je potrebno, da se kreativno koristijo naravne zmogljivosti človeka in prizadetega območja, se pravi, da je treba aktivirati obstoječe gospodarske zmogljivosti. Namesto, da narekujejo rešitve in poti iz krizne situacije v obrobni predelih večji koncerni in politiki (v prid lastnim interesom), bi bilo potrebno najti poti in rešitve, ki bi omogočale prizadetim odločanje ali vsaj soodločanje. Pospeševati bi bilo treba aktivnosti in pobude, ki jih postavljajo prizadeti sami, ker so le-ti najbolj pristojni za svoj življenjski in gospodarski položaj. Dejstvo, da za domačina eksistenčne odločitve padajo „zgoraj“,

na najvišji ravni (politiki, ki dostikrat nimajo niti vpogleda v situacijo), ne pa pri prizadetih samih, ki najbolje poznajo svoje probleme in možnosti, govori zase“.

Znanstvenika-politologa Senghaas in Galtung sta izrazila mnenje, da vsaka oblika interakcije (razgovora) med periferijo (prizadetimi) in centri (politiki na najvišji ravni) nazadnje škoduje periferiji (prizadetim). Če to izjavo primerjamo z gospodarskim položajem v pliberški občini, jima moramo pritrditi, kajti podjetja so bila naseljena v glavnem po kriteriju najvišjega dohodka (dobička) podjetnikov; poleg tega odločitev ni bila daljnogledna, ker se ni oziralo na to, kako bo naseljeno podjetje spremenilo socialno strukturo območja, kako bodo prišli v odvisnost od tujega kapitala ne le delavci, marveč z njimi tudi občina.

Ali nas veliki koncerni postavljajo pod skrbstvo? S takšno politiko privzgapajo apatičnega, brezbriznega državljana, ki pričakuje pomoč od „zunaj“, od „zgoraj“; pusti se izigravati (delavec proti delavcu — konkurenca za delovno mesto), čeprav konec koncev „sedijo vsi v

istem čolnu“. Namesto solidarnosti med prizadetimi, namesto sodelovanja z drugimi vladajo nezaupanje, kratkogledno sebično mišljenje, konkurenčnost in nevoščljivost.

Modernizacija podeželskega območja pliberške občine v šestdesetih letih (izboljšanje infrastrukture, naseljevanje industrije) se ni ozirala na ohranitev gospodarske samostojnosti, na ohranitev življenjske moči tamkajšnjih krajev. V kriznih časih, ko gredo subvencije in pospeševalni ukrepi s strani države in dežele večinoma v industrijske centre, podeželski kraji, ki so postali v zadnjih letih odvisni od središč, niso več zmožni samostojno reševati problemov in se izmotati iz gospodarskih težav. Preostane jim resignacija, odseljevanje ali nihanje v industrijske centre, brezposelnost — ali pa, kot alternativa: korak nazaj k tradicionalnim strukturam (avtonomen razvoj obrobni podeželskih območij).

5. Kmetijstvo in turizem — izhod iz krize?

Kot smo že videli, je za podeželske, obmejne okraje značilno nadpovprečno visoko število kmeč-

kih obratov. V občini Pliberk pa jih je bilo zaradi nerentabilnosti v zadnjih letih opuščeni kar 123. Mali kmetje se ne morejo več preživljati le z dohodki iz kmetijstva, zato si poiščejo še dodatno delo v kakem podjetju. S tem pa so v svojem boju za obstanek postali odvisni od dohodka izven kmečkega obrata.

Če primerjamo števila kmečkih posestev v pliberški občini iz leta 1970 in 1980, potem vidimo, da je po eni strani število veleposestnikov naraslo (leta 1980 je bilo naštetih 8 kmečkih posestev z nad 50 ha več kot leta 1970), po drugi strani pa je padlo število kmečkih obratov (pod 50 ha) v istem časovnem obdobju kar za 123; od teh jih je bilo 78 manjših od dveh hektarjev.

Dohodki iz turizma so postali v zadnjih letih važen dejavnik za gospodarsko rast v občini Pliberk. V sedemdesetih letih je število nočitev stalno narasčalo, toda v zadnjih dveh letih je tudi na tem področju opaziti precejšnje nazadovanje. Leta 1981 je bilo v zimski sezoni v Pliberku naštetih še 9.500 nočitev, leta 1982 je število padlo na 7.180 in v letu 1983 celo na 4.710 nočitev. Podobno nazaduje tudi število nočitev v poletni sezoni: medtem ko jih je bilo leta 1981 naštetih še 25.700, jih je bilo leta 1982 le še 17.200.

Navedene številke dopuščajo za-

ključek, da so za turista (ki si v času gospodarske krize bolje premisli, kje bi preživel dopust oziroma ali bi sploh šel na dopust) zaradi številnih atrakтивnosti bolj privlačni kraji ob jezerih. Predvsem poletni sezoni pliberška občina močno občuti konkurenco Klopinskega jezera in njegove okolice.

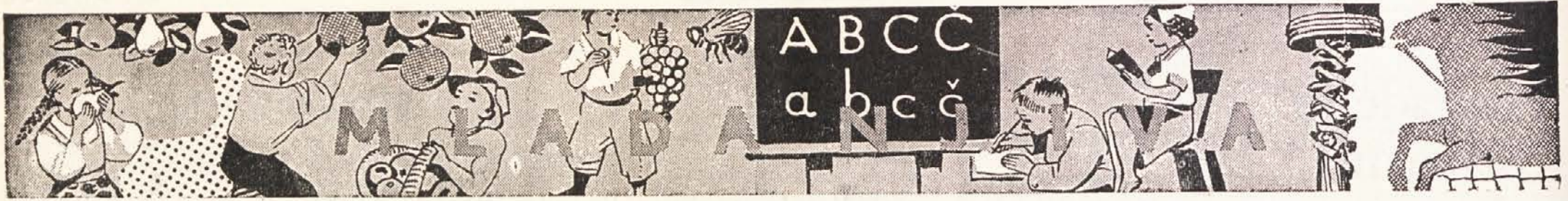
In končno še vprašanje preskrbe z živili: tudi na tem področju občina Pliberk sledi splošnemu razvoju — število malih trgovin nazaduje v korist večjih samopostrežnih blagovnic. V zadnjem času pa je dejstvo, da je delež kupcev iz Jugoslavije močno padel, zaostrijo tudi gospodarski položaj trgovcev.

6. Pogovori s prizadetimi

S statističnimi podatki sem skušala nakazati gospodarski razvoj in trenutni gospodarski položaj v občini Pliberk. Videli smo, da gre v izgubo vedno več virov za dohodek, s tem pa pada tudi življenjska kvaliteta v občini. Prebivalci postavljajo vedno bolj odvisni od dela izven občine, število tedenskih in dnevnih nihačev stalno narašča in s tem naraščajo tudi socialni problemi, ki so povezani z nihanjem.

Oglejmo si ob tem življenjsko situacijo prizadetega iz pliberške občine, ki je v pogovoru pripovedoval takole:

(Se nadaljuje)

Princeska in mesec

Bila je nekoč majhna princeska. Leonora ji je bilo ime, deset let ji je bilo in živela je v palači svojega očeta, ki je stala ob morju.

Nekega dne se je princeska prenaedla kolačkov z grozdčjem, zbolela in položili so jo v posteljo. Poklicali so dvornega zdravnika. Izmeril ji je temperaturo, ji otipal pulz in morala mu je pokazati jezik. Bil je ves zaskrbljen in je potem poročal kralju. Ko je kralj obiskal malo princesko, jo je vprašal:

— Imaš kakršno koli željo, dete moje?
— Seveda, je rekla princeska. — Mesec bi rada. Če njega dobim, bom takoj spet zdrava.

Kralj se je vrnil v prestolno dvorano, potegnjal za bisernat trak pri zvoncu — dvakrat dolgo, enkrat kratko — in takoj je priteknel lord veliki komornik.

— Preskrbite mi mesec za princesko Leonoro, je rekel kralj. — Če mogoče, še nocoj, najkasneje pa do jutri zjutraj.

— Jaz sem toliko storil v službi pri vas, veličanstvo — slučajno imam spisek

Potegnjal je dolg pergamentni zvitek iz žepa in je z nagubanim čelom iskal po njem. — Jaz sem vašemu veličanstvu že črne orhideje, slone rožnate barve, modre pudlje, zelene leve, morske leve, morske dekllice, funt masla, dva ducata jajc — stoj, pomotoma sem zašel v spisek moje žene...

— Nič ne de! je rekel kralj. — Ničesar drugega ne potrebujem ko mesec.

— Mesec sploh ne pride v poštev. Mesec je 35 000 milj oddaljen od nas in je večji ko vsa ta prestolna dvorana. Razen tega je iz topljenega bakra. Ne, mesec vam ne morem preskrbeti.

Kralj se je raztogotil, vrgel velikega komornika iz dvorane in poslal po kraljevega dvornega čarovnika. Mag je bil beden možiček z dolgim, predolгим obrazom. Nosil je visoko, koničasto kapo in talar z uvezanimi zlatimi sovami.

— Jaz sem vam v teku svojih službenih let pričaral že celo množico stvari, je rekel mag. — Slučajno imam spisek ravno pri sebi. Iz ljudi sem iztiskal kri in zlato iz krvi, davke sem iz prstov sesal, valuto reformiral, iz nič sem delal stvari in nič iz stvari, ducat šivank in klobučič svile — stoj, zašel sem v spisek svoje žene, ampak to nič ne de...

— Danes mi ni treba ne denarja ne krvi, je rekel kralj. — Samo mesec potrebujem. Princeska si je meseca želela. Če mesec dobim, bo v hipu zdrava.

— Nihče vam ne more mesec preskrbeti, je rekel dvorni mag. — Oddaljen je 150 000 milj od tod, je iz zelenega sira in dvakrat večji kot ta palača.

Kralja je vnovič popadel bes in je čarovnika obsodil na hišni zapor. Potem je poklical dvornega matematika, plešastega, kratkovidnega moža s kapico iz črne svile in z debelim svinčnikom za ušesom.

— Prizanesite mi s svojim spiskom! ga je prehitel kralj. — Ničesar drugega mi ni treba ko mesec.

— To je neznansko milostno od vašega veličanstva. Jaz pa bi si vkljub temu rad dovolil pripomniti mimogrede, da mi je uspelo izračunati, koliko so od leta 1945 zaslužili črno-borzijski, koliko mesarjev je umrlo od gladu, koliko gledaliških intendantov...

— To vse skupaj ni prav nič zanimivo. Meni je treba meseca.

— Mesec je 300 000 milj oddaljen od tod, okrogel in ploščat ko cekin, iz azbesta in večji ko pol kraljevine. Razen tega je na nebo pripeljen ko obliž in nihče ga ne more odlepiti.

Kralj je podivjal in matematika poglal izpred svojega obličja. Pozvonil je dvornemu norcu, ki je v veselih kraguljčkih prinorel v prestolno dvorano.

— Kaj ukazuje vaše veličanstvo?

— Princeska Leonora si je mesec vtepla v glavo, je zaskrbljeno rekel kralj. — In nihče mi ga noče preskrbeti. Čim več ljudi sem povprašal, zmerom je večji in toliko bolj daleč se zdi od nas. Ti ne moreš ničesar drugega napraviti zame, ko da na lutnjo zaigraš. Ampak, prosim, nekaj malholičnega.

— Kako velik, pravijo tvoji učenjaki, da je mesec? In kako daleč je?

Kralj mu je ves pobit navedel številke.

Dvorni norček pa je zamišljen brenkal po svojem instrumentu.

— Tvoji učenjaki so modri ljudje in morajo kajpak vedeti, kako in kaj. Ampak za to sploh ne gre. Samo za to gre, kako velik in kako da-

leč je mesec za princesko samo.

— To pa mi sploh še ni prišlo na um, je rekel kralj.

— Jaz jo povprašam, je rekel norček.

Mala princeska se je razveselila, ko je uzrla dvornega norčka. Toda njen obrazek je bil bled ko magnolija in njen glasek slaboten ko tanka nitka.

— Si mesec prinesel? je začebljala.

— Še ne, je rekel norček. — Precej pojdem ponj. Kako velik pa naj bo?

— Malo manjši ko noht na mojem palcu, je rekla. — Zakaj, če vrh svojega palca poddržim proti njemu, ga s tem ravno lahko pokrijem.

— In kako daleč pa je od tod? je vprašal norček.

— Kaj bo daleč, je rekla princeska. — Rav-

ga je obesil na tanko verižico, da ga bo princeska lahko nosila okoli vratu.

Princeska je bila presrečna in že drugo jutro je vstala in se igrala v vrtu.

Kralju pa je bilo tesno ob misli, da bo mesec zvečer spet vžsel na nebu in bo princeski izdal, da to sploh ni pravi mesec, kar ona na verižici nosi. Zato je rekel lordu velikemu komorniku.

— Preprečiti moramo, da bi princeska nocoj videla mesec. Izmisli si kaj.

— Lahko bi ji črna očala nataknili.

— Neumnost! Saj bi se vendar spotaknila ob vsak kos pohištva, je jezen rekel kralj in je velikega komornika nemilostno odpustil.

— Jaz pa vem, kaj bomo napravili, je rekel dvorni mag, ki so ga poklicali nato. — Vrt bomo zavesili s črnimi žametastimi zavesami kot cirkuški šotor.

Kralju se je predlog zdel tako bedast, da je samo z rokami odmahnil. Dal je poklicati matematika.

— Lahko bi prižgali ognjemet, ki bo mesec zatemnil.

Kralj je molčal slabe volje. Potem je poslal po dvornega norčka, zakaj prvi rob meseca se je že videl iznad obzorja.

— Zaigraj mi žalostno melodijo. Če princeska uzre mesec, bo spet zbolela.

Norček je ubiral svojo lutnjo.

— Kaj pa tvoji učenjaki pravijo?

— Nič jim ne pride na um.

— Kdo pa nas je naučil, kako se mesec dobi? Princeska. Potemtakem je ona pametnejša od vseh modrih. Njo samo bomo vprašali.

In še preden ga je kralj utegnjal zadržati, je že oddrsel k princeski.

Princeska je bila sicer že v postelji, toda z velikimi očmi je skozi okno gledala v mesec, ki je nežno blestel. Med svojimi prsti je vrtela drobno zlato stvarco, ki jo ji je poklonil norček.

Zaskrbljen je rekel norček:

— Le kako more biti mesec na nebu, ko vendar visi na tvoji verižici.

Princeska ga je pogledala in se zasmejala.

— O, kako si neumen! Če meni izpade zob, mi vendar takoj drug zraste. In če vrtnar rožo odreže, boš precej drugo našel tam.

— Na to pa nisem pomislil.

— Prav tako je z mesecem in z vsemi stvarmi na svetu.

Njen glas je postajal tišji in norček je videl, da je zaspala.

ISKALNICA

V naslednjih sedmih stavkih poišči 15 krajev na Korškem:

Počilo je in odjek še vedno odmeva, pa četudi vedno tišje.

Otroci bi radi še naprej rože kradli. Večino dobrot požre lector kar sam.

Dore brca bratranca, da bi strica ujezil.

Pošte Beno ne odnese le domov, ampak tudi teti njegovega soseda.

Pogreb in jok žalujočih so Belaka spravili v krč, a njegovega brata v jok.

Mošt vidim raje na mizi kot v kleti.

no nad velikim drevesom pred mojim oknom. Pogostokrat se mu celo v veje zatakne.

— Ko nocoj vzide, bom splezal na drevo in ti ga bom prinesel, je rekel. Potem mu je padlo še nekaj na um. — Iz česa pa je pravzaprav mesec.

— Iz zlata, razume se, ti bedaček mali.

Dvorni norček je šel k zlatarju in dal za princesko napraviti majhen zlat mesec. Potem

Ogromni pisano poslikani lepaki so naznanjali: Cirkus prihaja... Mesto se je vznemirilo. Cirkus! Cirkus s sloni, tigri, z levi, s panterji, z risi, medvedi, volkovi, nosorogi, z kamelami, z žirafami, s kengurji, z antilopami, noji, opicami, s krokodili, kačami klopotačami, z zebami, s poniji, papagaji in kdo ve še s čim. In z njimi ves pisani svet ljudi: Kitajci s poševnimi očmi, temnopolti Indijanci, črni Afrikanci, Hotentoti, pravi ljudožerci, rdečkožci iz ameriških pamp, Eskimi iz dežele večnega leda, Mongoli s sibirskih step, prebivalci Ognjene zemlje, pa zraven še razni burkeži, glumači, drzni jahači, plesalci na vrvi, vratolomci, požiralci ognja in mečev, liliputanci in velikani in še in še in še.

In lepega dne je cirkus res prišel. Na postajo je pripeljal dolg vlak s poslikanimi vagoni. Zrak se je mahoma napolnil z jakim vonjem po dvijih živalih. Okoli postaje in ob obeh straneh ulice so se zbirali ljudje od vseh strani, otroci pa so splezali na veje širokih platan.

Pod mogočno platano ob cesti se je postavil kostanjar s svojo pečico in venomer vpil: „Maroni, vroči maroni. Vroči, vroči.“

Duh pečenih kostanjev je prijetno dražil nosnice in marsikdo je segel v žep in si privoščil vroče marone.

Nenadoma so od postaje zadonele fanfare. Množica ob straneh ulice se je nemirno zganila. Ljudje so radovedno iztegovali vratove, se prerivali in se zibali na prstih.

Po ulici je v skoku prijahala četa v rdeče uniforme oblečenih jahačev in oglušujoče trobila. Za njo so priropotali težki pa-

rizarji z velikimi močnimi kletkami. V njih so za močnim železnim omrežjem mirno ležale ali renčale zveri. Potem so prihajale dolgovrate žirafe in noji, pisane zebre, poniji in kamele pa antilope, divje ovce in koze in vsa sila okletkanih vozov s kačami, krokodili, nilskimi konji in pisanimi ptiči. Ob straneh in med njimi so stopali raznopolti ljudje, krotilci in čuvarji, in vodili plahe živali na vrveh. Nazadnje se je pomikal trop ogromnih slonov. Sloni so stopali krotko in mirno. Na njih ši-

rokih hrbtih so sedeli goniči in zraven njih burkeži in glumači, a med njimi so veselo skakale opice.

Pred tropom je stopala velika slonica, ob njej pa je veselo štorckljal slonček. Bil je hudo razposajen. Suval je materi pod trebuh in se dregal z drugimi sloni, ki so sledili njegovi materi. Kratko in malo, uganjal je mladostne norčije.

Sloni so že prišli do kostanjarja, ko se je nenadoma od

črede odtrgal slonček, dvignil rilec in zavohljajal po zraku. Počasi se je približal kostanjarju. Obstal je pred pečico in nekaj časa radovedno gledal vanjo. Nato je iztegnil rilec in zgrabil kostanj. Že ga je nosil k ustom, ko je hipoma rezko zašvistnil in poskočil. Njegov glas je vznemiril čredo. Sloni so na mestu obstali, dvignili so rilec visoko v zrak in stresli ljudi s svojih hrbtov.

Nastala sta velika zmešnjava in strah. Ljudje so se razmaknili. Nekateri so kakor brez gla-

ve planili v beg, drugi spet začeli plezati na drevesa. Med njimi je prvi bil kostanjar, ki je kot veriverica šinil v vrh.

Sloni so jezno godrnjali in obkolili slončka, ki je zgrabil z rilecem pečico, jo dvignil in tresčil ob tla, da so se kostanji in žerjavica razleteli na vse strani, ves jezen, ker se je opekel z vročim kostanjem. Ob njem je stala slonica, ga godrnjaje božala z rilecem in mu nekaj prigovarjala.

Medtem so se goniči in burkeži že pobrali s tal in spet uredili razpršeno čredo. Opice, ki so se prej veselo valjale po tleh in pobirale kostanje, so spremeljevalci polovili in jih spet zmetali na hrbe slonov. Sami so peš nadaljevali pot.

Tudi ljudje so se kmalu pomirili. In še kostanjar se je, ko je videl, da se njegovi peči ni pripetilo nič posebnega, opogumil in splezal z drevesa. Ko je stopil na tla, je na ves glas zavpil:

„Maroni, maroni...!“ Ljudje pa so mu veselo odgovarjali:

„Vroči, vroči...!“

Vse se je oddahnilo. Sloni so se počasi oddaljevali, vrteli so s svojimi malimi smešnimi repki, visoko nosili rlice, zadovoljno trobili in se veselili sonca, lepega dne in življenja.

Jesenski akvarel

Megla je siv, svilen,
počasi vpijajoč papir,
ki nanj veter
z brezbriznostjo narisal je jesen.

Svežina. Hlad. Sadovi so na tleh;
in ptice za gorami;
semena v zemlji... Po poteh
korak tišino drami.

In vse, kar je bilo,
se zdi,
da znova bo;
in vse, kar bo,
se zdi,
kot da je že bilo.

Janez Menart

Trije zvezki

Na mizi so ležali trije zvezki in na vse tri je sijalo sonce.

Bilo bi prav, če bi jih takrat kdo izmed vas slišal, kaj so se pogovarjali.

Dva zvezka sta se hvalila:

„Komaj že čakam, da me bo jutri v šoli odprla učiteljica. Prepričan sem, da se bo zelo razveselila lepe naloge, ki jo nosim na svojih snežnobelih listih.“

„Nalogo, o kateri govoriš, je napisal Jožek. Vsi v razredu pa vedo, da je Anica tista, ki piše vedno najlepše. In jaz sem Aničin zvezek!“

Tretji zvezek je molčal.

Tedaj pa je zapihal veter in mu prelistal liste. Pustil ga je odprtega.

„Jož, sonce je potemnelo!“ sta vzkliknila prva dva zvezka, tretji pa je od sramu zardel in spregovoril:

„Ni potemnelo sonce, le moji listi so popolnoma črni. Tonček me je nosil v torbici, poleg mene pa stekleničko črnila. Po poti iz šole je sedel na torbico in se z njo popejljal po klancu navzdol. Črnilo se je razlilo po meni. Moji listi ne bodo nikoli več beli.“

Potem so vsi trije zvezki utihnil.

Ela Peroci

Radovedni slonič

črede odtrgal slonček, dvignil rilec in zavohljajal po zraku. Počasi se je približal kostanjarju. Obstal je pred pečico in nekaj časa radovedno gledal vanjo. Nato je iztegnil rilec in zgrabil kostanj. Že ga je nosil k ustom, ko je hipoma rezko zašvistnil in poskočil. Njegov glas je vznemiril čredo. Sloni so na mestu obstali, dvignili so rilec visoko v zrak in stresli ljudi s svojih hrbtov.

Nastala sta velika zmešnjava in strah. Ljudje so se razmaknili. Nekateri so kakor brez gla-

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 11. 11.: 9.00 Poročila — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska oddaja — 10.15 Stari instrumenti — 10.30 Prestolnica Sri Lanke — 11.20 Risanka — 11.30 Zgodovina druge avstrijske republike — 13.00 Poročila — 17.25 Risanka — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.30 Družinski obzornik — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Derrick — 21.15 Modna revija — 21.20 Made in Austria — 22.20 Nočni studio — 23.25 Poročila.

SOBOTA, 12. 11.: 9.00 Poročila — 9.05 Angličščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Slike iz Avstrije — 11.00 Rožnato rdeči princ, baletna pantomima — 13.00 Poročila — 14.35 Pet milijonov išče svojega dediča, film s Heinzom Rühmannom — 16.00 Iz parlamenta — 17.00 Športna obeceda — 17.30 Zgodba o delfinu — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Tedenski pregled sporeda — 18.25 Dober večer v soboto zeli Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Skandal v Lobodavu — 22.00 Šport — 22.20 Plesno prvenstvo — 23.20 Poročila.

NEDELJA, 13. 11.: 11.00 Pogovor z novinarji — 12.00 Oddaja o stanovanju — 14.25 Oliver — 16.45 Lutkovni oder — 17.10 Don in Peter — 17.15 Tehnika za otroke — 17.40 Prometna vzgoja za otroke — 17.45 Seniorski klub — 18.30 Družinski obzornik — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Gosposka leta, film — 22.20 Šport — 23.50 Poročila.

PONEDELJEK, 14. 11.: 9.00 Poročila — 9.30 Pogled v Inec — 10.00 Šolska oddaja — 10.15 Paleti na druge planete — 10.30 Pet milijonov išče svojega dediča, film s Heinzom Rühmannom — 11.55 Risanka — 12.00 Iz parlamenta — 13.00 Poročila — 17.25 Spoznavamo nevarnosti, preprečujemo nezgode — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Spomini na staroavstrijsko preteklost — 18.30 Družinski obzornik — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport — 21.05 Čarovnik — 21.50 Šport — 22.20 Poročila.

TOREK, 15. 11.: 9.00 Poročila — 9.30 Angličščina — 10.00 Glasbeni instrumenti — 10.15 Cyrano de Bergerac — 10.30 Tudi mali stremijo navzgor — 11.50 Pokrajina Madžarske — 12.15 Šport — 13.00 Poročila — 17.25 Tudi zabava mora biti — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Naša televizija — 18.30 Družinski obzornik — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Argumenti — 21.30 Panorama — 22.20 Filmi iz filmske akademije — 23.20 Poročila.

SREDA, 16. 11.: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi zabava mora biti — 9.35 Francoščina — 10.05 Šolska oddaja — 10.35 Srebrna krinka, kriminalka — 11.30 Argumenti — 12.45 Poročila — 17.00 Lutkovni oder — 17.30 Čebelica Maja — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Robinovo gnezdo — 18.30 Družinski obzornik — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Tolpa groze, kriminalka — 21.45 Šport — 22.45 Poročila.

ČETRTEK, 17. 11.: 9.00 Poročila — 9.30 Dele in ljudje — 10.00 Šolska oddaja —

10.15 Glasbila — 10.30 Tolpa groze, kriminalka — 12.00 Iz pličjega sveta Avstralije — 12.15 Seniorski klub — 13.00 Poročila — 17.25 Spoznavamo nevarnosti, preprečujemo nezgode — 17.30 Pustolovščine v Novi Zelandiji — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Prosimo, k mizi — 18.30 Družinski obzornik — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Družinski posvet — 21.15 Dediščina Jaita — 22.00 Šport — 23.30 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 11. 11.: 16.15 Iz parlamenta — 17.30 Oddaja o stanovanju — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Nastanek avstrijskih pokrajinskih značilnosti — 21.15 Modna revija — 21.20 Politika v petek — 22.20 Propad rodbine Usher, film po zgodbi Edgarja Allana Poeja — 23.35 Poročila.

SOBOTA, 12. 11.: 15.00 Politika v petek — 16.00 Nemci in njihov Luther — 16.50 Iz Provence — 17.00 Ljuba družina — 17.45 Živali iščejo dom — 18.00 Tedenski pregled sporeda — 18.25 Nogomet — 19.00 Za prijatelje filma — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Zadeva za ljudskega odvetnika — 20.15 Gledališče ognja — 21.30 Kabaret — 22.25 Dvoboj na soncu, film.

NEDELJA, 13. 11.: 13.30 Športno popoldne — 17.45 Svetovno potovanje — 18.30 Mladinski obzornik — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Tudi mali stremijo navzgor, film — 21.40 Dynasty — 22.25 Mala nočna glasba — 23.15 Sto mojstrov — 23.25 Poročila.

PONEDELJEK, 14. 11.: 18.00 Znanost s pomočjo računalnikov — 18.30 Aerobika za družino — 18.45 Risanka — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dobri angel — 21.05 Šiling, gospodarski magazin — 21.50 Poročila — 22.20 Srce gozda, španski film.

TOREK, 15. 11.: 17.45 Gradnja hiše — 18.30 Aerobika za družino — 18.45 Risanka — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kviz v rdeče-belodecem — 21.05 Dallas — 21.50 Poročila — 22.20 Klub 2.

SREDA, 16. 11.: 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Aerobika za družino — 18.45 Risanka — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Od poskusa do tradicije — 21.20 Čar odra — 21.50 Poročila — 22.20 Umetnine — 23.40 Poročila.

ČETRTEK, 17. 11.: 17.45 Tehnike likovne umetnosti: obdelava lesa — 18.00 Na poti po Avstriji — 18.30 Aerobika za družino — 18.45 Risanka — 19.30 Gerolsteinska vojvodinja, opera — 21.35 Sto mojstrov — 21.50 Poročila — 22.20 Klub 2.

JUGOSLAVIJA

PETEK, 11. 11.: 8.50 TV v šoli — 17.20 Poročila — 17.25 Domači ansambli: štirje kovači — 17.55 Modro poletje — 18.25 Obzornik ljubljanskega območja — 18.40 Zdravilne vode — 19.10 Risanka — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Zgodovina Slovencev v filmskih freskah — 20.45 Ne prezrite — 21.00 Šerif in New Yorku — 22.10 Dnevnik — 22.25 Megla, ameriški film.

SOBOTA, 12. 11.: 8.00 Poročila — 8.05 Cican, dober dan — 8.20 Stojan in Liljana — 8.30 Modro kot pisano — 9.00 Pesem giba — 9.25 Zemljepisne posebnosti — 10.20 Zgodovina Slovencev v filmskih freskah — 11.00 Ljudje in zemlja — 12.05 Poročila — 14.00 Boks za „zlati gang“ — 15.55 Nogomet: Jugoslavija - Francija — 18.15 Poročila — 18.20 Planet opic — 19.10 Risanka — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Iz preteklosti, ameriški film — 21.35 Zrcalo tedna — 21.55 Zlata vrtnica — 23.40 Poročila.

NEDELJA, 13. 11.: 9.25 Poročila — 9.30 Otrška matineja — 10.20 Modro poletje — 10.50 Fantje s Hill Streeta — 11.40 Oddaja za stik z gledalci — 12.00 Kmetijska oddaja — 14.00 Poročila — 15.00 Zabavno glasbena oddaja — 15.40 Pristržni pozdrav z zemlje, češkoslovaški film — 17.20 Poročila — 17.25 Naš kraj: Dolič — 17.40 Športna poročila — 17.55 Olimpijska kronika — 18.40 Slovenci v zamejstvu — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 13. Julij — 20.55 Športni pregled — 21.2 Živeti z naravo — 22.10 Poročila.

PORTRET MILKE HARTMANOVE

Prvi program TV-Ljubljana bo v nedeljo 13. 11. 1983 v svoji oddaji „Slovenci v zamejstvu“ ob 18.25 uri predstavil koroško pesnico Milko Hartman pod naslovom „Portret Milke Hartman“.

PONEDELJEK, 14. 11.: 8.50 TV v šoli — 17.20 Poročila — 17.25 Modro kot pisano — 17.55 Higijena maže — 18.15 Po onkološkem inštitutu — 18.25 Podravske obzornik — 18.45 Zdravo, mladi — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 A. P. Čehov: Tri leta — 21.05 Glasbeni magazin — 22.05 Dnevnik.

TOREK, 15. 11.: 8.50 TV v šoli — 16.05 Šolska TV — 17.05 Poročila — 17.10 Z besedo in sliko — 17.30 Otvaritev 6. slovenskega knjižnega sejma — 18.25 Posavski obzornik — 18.40 Pes, moj prijatelj — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 V tretjem rajhu — 20.55 Brat, ali kako nehati — 21.35 Pesem giba — 22.00 Dnevnik.

SREDA, 16. 11.: 8.50 TV v šoli — 17.20 Poročila — 17.25 Pedenžep — 17.55 Glasba za kitaro — 18.25 Celjski obzornik — 18.40 Mozaike kratkega filma — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Filmska delavnica — 22.15 Dnevnik.

ČETRTEK, 17. 11.: 8.50 TV v šoli — 16.25 Šolska TV — 17.25 Poročila — 17.30 Poslednja bitka v rajhu — 18.25 Severno primorski obzornik — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Tednik — 21.05 Tarče Mikea Androsa — 22.00 Dnevnik.

ORF — KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODDAJE

PETEK, 11. 11.: 14.10 Obzornik — Iz kulturnega življenja.

SOBOTA, 12. 11.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

NEDELJA, 13. 11.: 7.05 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 14. 11.: 14.10 Obzornik — Koroški zbori.

TOREK, 15. 11.: 9.30 Za našo vas — 14.10 Obzornik — Popevke — Rdeče, rumeno, zeleno.

SREDA, 16. 11.: 14.10 Obzornik — Minute z...

Naša beseda: Literatura Slovencev iz Primorske — I. del — 21.00 Literatura Slovencev iz Primorske — II. del.

ČETRTEK, 17. 11.: 14.10 Obzornik — Družinski magazin.

RADIO LJUBLJANA

PETEK, 11. 11.: 4.30 Poročila — 4.50 Dnevni koledar — 5.30 Jutranja kronika — 5.50 Rekreacija — 6.45 Prometne informacije — 6.50 Dobro jutro, otroci — 7.20 Sprehod po tržnici — 8.00 Poročila — 8.05 Radijska šola — 8.35 Glasbena pravljiva — 8.45 Naši umetniki mladim poslušalcem — 9.05 Glasbena matineja — 10.00 Poročila — 11.05 Ali poznate? — 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Vedri zvoki — 13.30 Od melodije do melodije — 13.50 Človek in zdravje — 14.00 Poročila — 14.05 Iz baleta „Coppelia“ Lea Delibesa — 15.15 Voščila — 16.00 Dogodki in odmevi — 18.00 Pojemo in godemo — 18.15 Gremo v kino — 19.00 Radijski dnevnik — 19.35 Lahko noč, otroci — 19.45 Vsa zemlja je z nami zapela — 20.00 Zakaj imamo radi? — 21.00 Poročila — 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.00 Našim rojakom po svetu — 22.30 Iz glasbene skrinje — 24.00 Poročila.

SOBOTA, 12. 11.: 4.30 Poročila — 4.50 Dnevni koledar — 5.15 Mikrofon na vasi — 5.30 Jutranja kronika — 6.20 Rekreacija — 6.45 Prometne informacije — 6.50 Dobro jutro, otroci — 8.00 Poročila — 8.05 Pionirski tednik — 9.45 Mladinski zbor RTV Ljubljana — 10.00 Poročila — 10.05 Po republikah in pokrajinah — 10.25 Panorama lahke glasbe — 11.05 Pogovor s poslušalci — 11.35 Srečanja republik in pokrajin — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Godala v ritmu — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Voščila — 14.00 Poročila — 14.05 Glasbe-

na panorama — 15.15 Vrtiljak — 16.00 Dogodki in odmevi — 18.00 Skatlica z godbo — 18.30 Mladi mladim — 19.00 Radijski dnevnik — 19.35 Mladi mostovi — 19.55 Domovina je ena — Sobotni zabavni večer — 21.00 Za Slovence po svetu — 23.15 Od tad do polnoči — 24.00 Poročila.

PONEDELJEK, 14. 11.: 4.30 Poročila — 4.50 Dnevni koledar — 5.30 Jutranja kronika — 5.50 Rekreacija — 6.10 Prometne informacije — 6.50 Dobro jutro, otroci — 8.00 Poročila — 8.05 Aktualni problemi marksizma — 8.25 Ringaraja — 8.40 Naučimo se novo pesmico — 9.05 Glasbena matineja — 10.00 Poročila — 11.05 Ali poznate? — 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Veliki revijski orkestri — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru — 13.00 Iz naših krajev — 13.30 Od melodije do melodije — 14.00 Poročila — 14.05 V gosteh pri zborih jugoslovanskih radijskih postaj — 15.15 Voščila — 16.00 Dogodki in odmevi — 16.35 Vrtiljak — 17.00 Studio ob 17.00 — 18.00 Glasba neuvrščenih dežel — 19.00 Radijski dnevnik — 19.35 Lahko noč, otroci — 19.45 Minute z ansamblom Borisa Franka — 20.00 Kulturni globus — 21.00 Poročila — 21.05 Glasba velikonov — 22.30 Novosti iz našega glasbenega arhiva — 23.15 Ob domačem ognjišču — 24.00 Poročila.

TOREK, 15. 11.: 4.30 Poročila — 4.50 Dnevni koledar — 5.30 Jutranja kronika — 6.20 Rekreacija — 6.45 Prometne informacije — 6.50 Dobro jutro, otroci — 8.00 Poročila — 8.05 Radijska šola — 8.30 Iz glasbenih šol — 9.05 Glasbena matineja — 10.00 Poročila — 11.05 Ali poznate? — 11.35 Naše pesmi in plesi — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Dones smo izbrali — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Po domače — 13.30 Od melodije do melodije — 14.00 Poročila — 14.05 V korak z mladimi — 14.35 Mladinski pevski festival — 15.15 Vrtiljak — 15.40 Naš gost — 16.00 Dogodki in odmevi — 17.00 Studio ob 17.00 — 18.00 Sotočja — 19.00 Radijski dnevnik — 19.35 Lahko noč, otroci — 19.45 Minute z ljubljanskim jazz ansamblom — 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi — 20.35 Mladi na glasbenih revijah in tekmovaljih — 21.00 Poročila — 21.05 Radijska igra — 22.30 Mikrofon za slovenske pevce zabavne glasbe — 23.15 Mozaike lahke glasbe — 24.00 Poročila.

SREDA, 16. 11.: 4.30 Poročila — 4.50 Dnevni koledar — 5.30 Jutranja kronika — 5.50 Rekreacija — 6.45 Prometne informacije — 6.50 Dobro jutro, otroci — 8.00 Poročila — 8.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 8.30 Govorimo makedonsko, govorimo srbohrvaško — 9.05 Glasbena matineja — 10.00 Poročila — 10.40 Lokalne radijske postaje se vključujejo — 11.05 Ali poznate? — 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Veliki zabavni orkestri — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Ob izviri ljudske glasbene kulture — 13.00 Iz naših krajev — 13.30 Od melodije do melodije — 14.00 Poročila — 14.05 Razmišljamo — 16.00 Dogodki in odmevi — 16.35 Vrtiljak — 18.00 Zborovska glasba v prostoru in času — 18.30 S knjižnega trga — 19.00 Radijski dnevnik — 19.35 Lahko noč, otroci — 19.45 Minute z ansamblom Vita Muženica — 20.00 Glasbeni večer — 22.00 Našim rojakom po svetu — 22.30 Zimzelene melodije — 24.00 Poročila.

Slovenski VESTNIK
Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Gasometergasse 10.
Uredništvo: 9020 Celovec, St.-Rupprechter-Strasse 19/IV, tel. 0 42 22 / 54 0 42, teleks 42 20 86 sindok a.
Uprava: 9020 Celovec, Gasometerg. 10, tel. 0 42 22 / 32 5 50.
Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje

Tudi meddržavna vloga mostu, ki pritiče zlasti narodnostni skupnosti, bo uspešnejša, kolikor bolj bo otipljivo dvojezično ozračje.

Skupščine na Obali so imele ali pa bodo imele predvidoma do konca leta seje, namenjene prav tej tematiki. Obravnava, kako ustvariti resnično dvojezično ozračje, temelji na treh glavnih postavkah: pr-

va je spoštovanje in izvajanje izročil NOB in socialistične revolucije, druga nenehno pretakanje dveh kultur, tretja pa poudarja potrebo po stalnem stiku z matičnim narodom. O slednjem v zadnjem času mnogokrat slišimo, ko je govor o omejitvenih ukrepih v maloobmejnem prometu, da so stiki, žal, omejeni, da ne rečemo zavirani. Seveda predstavlja še večji problem za Italijane, ki živijo drugod po Jugoslaviji — zanje ne veljajo določila maloobmejnega prometa in morajo plačevati slovit polog.

Na ravni družbenopolitičnih organizacij in skupaj z organizacijami Italijanske unije za Istro in Reko, ki deluje kot nekaj politični animator in koordinator dejavnosti pripadnikov italijanske skupnosti v Jugoslaviji, je bilo za uresničevanje te politike dogovorjeno, da se

tako rekoč v vseh porah družbenega življenja občine — prek ustreznih samoupravnih aktov krajevnih skupnosti, organizacij združenega dela in samoupravnih interesnih skupnosti — uveljavijo naslednji konkretni vidiki: dosledno uresničevanje pravic italijanske narodnostne skupnosti, uveljavitev dvojezičnosti povsod, kjer žive pripad-

niki slovenskega naroda in italijanske narodnostne skupnosti, dvojezično obveščanje, pri čemer so mišljena tako sredstva javnega obveščanja, kot tudi glasila organizacij združenega dela in druga. Pri glasilih organizacij združenega dela na Obali ugotavljajo, da je dvojezična stvarnost še premalo poudarjena.

Kot odsev družbenopolitične in statutarne potrebe, da je uresničevanje dvojezičnosti pogoj za uveljavljanje dvojezičnega ozračja in seveda obratno, pa izhajajo natančnejše naloge. Med pomembnejše sodijo tiste o dvojezičnem poslovanju na vseh ravneh, o tem, da morajo kulturne prireditve odsevati narodnostno mešano območje in njegove značilnosti, to je predvsem obstoj dveh narodnosti in dveh kultur, ter o tem, da je treba pri sle-

hernem poimenovanju „zagotavljati rabo topografskih in drugih dejstev, ki izvirajo iz mešanega območja,“ kot piše v listinah.

V družbenih prizadevanjih za uveljavljanje dvojezičnosti v občinah Izola, Koper in Piran je posebna pozornost namenjena seveda izobraževanju. Ustrezna določila nazorno posredujejo vzgojne, politič-

no-zgodovinske in bodočnostne vidike. Poglejmo primer. Po obravnavi problematike italijanske narodnostne skupnosti na seji skupščine občine Piran so sprejeli sklepe, ki poudarjajo, da bo treba v vseh učbenikih še bolj poudarjati „vzgojo v smislu sožitja in življenjskega sodelovanja med narodoma“, da bodo morali učbeniki za italijanske šole seveda vsebovati tudi snov iz kulture in zgodovine italijanskega naroda in, slednjici, da je treba stalno organizirati tečajje slovenskega in italijanskega jezika.

Ustvariti dvojezično ozračje zlasti na šolah je nekako središče teh prizadevanj na Obali, kjer je dvojezični pouk že obvezen na osnovnih šolah. Prav tam se namreč začne oblikovati skupno življenje in duh sproščenega dvojezičnega ozračja.

Omembe vreden je tudi sklep o ustanovitvi posebne strokovne skupine, ki naj po eni strani ugotavlja stopnjo uveljavljanja dvojezičnosti v občini, po drugi pa spremlja demografska gibanja. Ugotavljanje demografskih gibanj je potrebno tudi zato, ker je zadnji popis prebivalstva nominalno pokazal številčno nazadovanje italijanske narodnosti, čeprav se je, na primer, število učencev in dijakov na šolah povečalo. Popis je opozoril tudi na nekatere življenjske splete, sicer logične, ki pa le krnijo evidenco na škodo narodnostne skupnosti.

Pozornost zasluži tudi sklep, ki ga bodo sprejeli, kolikor ga še niso, v občinah Izola, Koper in Piran, po katerem bodo imeli delegati samoupravne skupnosti pripadnikov italijanske narodnosti pravico neposredno in seveda tehtno sodelovati pri delu vseh tistih organov, ki razpravljajo ali bodo razpravljali ter odločali o kadrovskih problemih in rešitvah za „pokrivanje“ potreb po dvojezičnih kadrih.

Vsi ti samoupravni mehanizmi, čeprav povsod še niso povsem dorečeni in jih morda obdaja pretirana birokratska tančica, ponekod pa se po nepotrebnem podvajajo (določila SIS in Italijanske unije, kar pravkar razčiščujejo), so le dragocen prispevek k ustvarjanju dvojezičnega ozračja kot bistvenega vzgiba za skupno življenje in delo naroda in narodnosti.

Mirko Kocjan, Koper

Sožitje v dvojezičnem ozračju

Razvoj italijanske skupnosti v Sloveniji je zagotovljen tako z zvezno ustavo kot z republiško. Občinski statuti imajo o pravicah in dolžnostih italijanske skupnosti posebna poglavja. Eno izmed temeljnih določil poudarja ustanovitev in delo posebne samoupravne interesne skupnosti za prosveto in kulturo pripadnikov italijanske narodnosti. Vsi zbori občinskih skupščin morajo skupaj z njo obravnavati vse probleme, ki tako ali drugače zadevajo to skupnost; to pomeni, da je le-ta suverena, ali sama ali skupaj z drugimi zbori in samoupravnimi interesnimi skupnostmi, pri reševanju vprašanj lastnega razvoja.

Samoupravno življenje seveda terjaja, da ustavna, zakonska in statutarne določila izvajamo kar najbolj dosledno, v našem primeru pa tudi kar najbolj življenjsko. V ta namen so v obalnih občinah Izola, Koper in Piran, kjer mestoma, zlasti pa seveda v središčih, živi tudi italijanska skupnost, prizadevanja za kar najgobje podpiranje skupnega kulturnega življenja. Kulturno življenje je pogonska sila za vzajemno in kakovostno delo. Skupno delo med pripadniki slovenskega naroda in italijanske narodnosti je enakovrnostni osnovni mora seveda imeti za izhodišče ustrezne dvojezične ozračje. Prav v tem namen družbenega prizadevanja na Obali: zavestno utrditi dvojezičnost, ki mora kajpak izhajati iz enakopravnosti pripadnikov dveh narodov in sloneti na njej.

- ŠPORTNI VESTNIK - ŠPORTNI VESTNIK -

SAK - Feldkirchen (Trg) 1:2

Okoli 500 gledalcev je zadnje nedeljo videlo na Koschatovem igrišču močno moštvo iz Trga, čeprav je po težkem foulu proti Kreutzu bil izključen že v 29. minuti Zaminer in so gostje igrali samo z 10 igralci. Celotno igro niso prišli v nevarnost pustiti obe točki v Celovcu.

Igra se je začela z napadom gostov, iz katerega je po foulu Zablatnika (za katerega je dobil rumeno karto) sledil na desni strani kazenskega prostora prosti strel. Te priložnosti gostje niso izkoristili. V protinapadu je prišlo do dobrega strela SAK-igralca, ki je dal žogo le malo mimo gola. To sta bila edina viška pred odmorom. Igra je bila sicer hitra, toda do dobrih možnosti na nobeni strani ni več prišlo.

V 29. minuti je prišlo do izključitve Zaminerja iz Trga, s čimer se navijači gostov niso strinjali, kot je bilo to razvidno iz njihovih reakcij. Toda reditelji so pazili, da se sodniku le ni kaj zgodilo.

Po odmoru je SAK znova pritiskal, toda protinapadi gostov so postajali vedno nevarnejši. Tako je v 71. minuti prišlo do prvega gola, ko je Luschnig blizu srednje linije izgubil žogo, je nasprotnik vzdignil žogo čez Lampichlerja, jo oddal idealno k Huberju, ki je nato brez problemov premagal vratarja Mrkuna.

Tri minute za tem je po prostem strelu najboljši igralec Knaller z glavo podaljšal žogo v mrežo in povišal rezultat na 2:0 za goste. S tem se je za prvega iz lige odločila tudi igra. Zablatnik je kar nato po lepem napadu prišel 20 m pred golom do žoge ter premagal vratarja. Čeprav je imel SAK še 15 minut

časa, ni znal več izenačiti. Pozitivno je bilo opaziti, da se igralci SAK tokrat med seboj niso kregali, čeprav so izgubili.

SAK je igral v sledeči postavi: Mrkun, Lampichler, Sadjak, Luschnig, Polanšek, Gregorič, Zablatnik, Kadivnik (85. Rozman), Velik (80. Wieser), Kreutz, Šišič.

Ker je moštvo iz Borovelj na domačem igrišču izgubilo proti PSV/ASK z 1:2 obe točki je SAK ostal na predzadnjem mestu lestvice koroške lige.

Prihodnjo nedeljo je na Koschatovem igrišču na sporedu še prva igra, ki šteje v krog vigradnih tekem: gost je moštvo iz Magdalena, ki je v prvi igri premagalo SAK z 1:0.

SAK „pod 23“ : Trg „pod 23“ 1:2
Gol za SAK: Wogrin.

Železna Kapla vodi, Selani prezimijo na 3. mestu

Proti Tinjam so Selani slavili v prvi tekmi najvišjo zmago, zato so se tokrat z optimizmom napotili v Tinje, na tekmo, ki je štela že za vigradno polovico prvenstva. Po tekmi so bili malo razočarani, ker so imeli smolo in odnesli le eno točko. Kljub temu so dosegli lep rezultat: v prvi sezoni v prvem razredu prezimijo na tretjem mestu svojega razreda le točko za vodečima ekipama iz Železne Kaple in Sinče vasi.

Selani so začeli napadalno, da bi jim prej prišli do odločitve, toda ni se jim posrečilo tako kot so mislili. Sicer so imeli precej dobrih možnosti (Fera in Franci Dovjak sta imela oba v prvih 25. minutah stoočstotne možnosti), toda najprej niso bili uspešni. V 25. minuti je Jakopič dal ostro žogo, ki jo vratar ni znal spraviti pod kontrolo, tako da je Jože Fera odbito žogo spravil v mrežo. Tudi do tik pred odmorom domačini niso imeli prave možnosti za zadetek, dokler v obrambi Čertov ni napravil napake — izgubil je žogo in nato v kazenskem prostoru podrl nasprotnika, da ta ne bi dal gol. Sodnik je odločil izvedbo enajstmetrskega kazenskega strela in domačini so izenačili.

Po odmoru so domačini zavlačevali, da si bi ohranili važno točko (saj je moštvo na predzadnjem mestu lestvice), Selani pa so naprej optimistično napadali. Nekaj stoočstotnih možnosti, ki jih pa niso znali realizirati, pričajo o njihovi podjet-

nosti. Šele pet minut pred koncem je Franciju Dovjaku uspel „odrešilni“ gol, povišal je na 2:1, in igralci so bili v mislih že z zmago v kabini. Vendar je prišlo drugače. V zadnji minuti so domačini po nepozornosti selskih branilcev iz presenetljivega 20-m strela še drugič izenačili rezultat.

Skakalci se kvalificirajo

S skoki na umetni skakalnici v Kanderstegu (Švica) so se začele kvalifikacijske tekme avstrijskega skakalnega kadra. V skupno šestih tekmah se bo odločilo kdo bo sodeloval na mednarodni skakalni turneji, kdo v svetovnem pokalu in kdo se bo verjetno udeležil olimpijskih iger v Sarajevu.

Na prvi tekmi v Kanderstegu je zmagal Ernste Vettori (90 m/90,5 m; 233,7 točke) pred Zahomčanom Hanzijem Wallnerjem, Arminom Koglerjem in Andreasom Felderjem.

Kljub nepotrebnim izgubljeni točki, Selani przimijo na izglednem 3. mestu, le točko za vodečima moštvo. Zanimivo pa je tudi, da so Selani dobili najmanj golov izmed moštev tega razreda. Selsko moštvo tudi pozimi ne bo mirovalo in bo med drugim izrabilo boroveljsko halo za zimске priprave, tako da bodo v vigradnem prvenstvu z novimi močmi začeli borbo za prvo mesto 1. razreda D. Vigradi bodo Selani najprej na tujem igrali proti Sinči vasi (2.), nato doma proti Labodu (13.), v tretji igri pa se bodo napotili k vodečemu moštvo iz Železne Kaple.

SLOVENSKI ATLETSKI KLUB

vabi na prvenstvene tekme
SAK — Magdalen ob 14.00 uri
SAK pod 23 — Magdalen pod 23 ob 12.15 uri

Igrišče: Koschat

Prisrčno vabljeni

Šmihel: Dober zaključek

Prvič so Šmihelčani dosegli proti Velikovcu obe točki in to na velikovškem igrišču, kjer je težko doseči vsaj eno točko! Medtem ko so Šmihelčani v zadnji ligi proti Možberku morali nastopiti z okrnjenim moštvo, so se tokrat napotili v Velikovec s standardno postavo: igrala sta spet Vauče in Petrič. Od začetka se je razvila zelo borbena in hitra igra, v kateri so Velikovčani kmalu prepustili iniciativo gostom iz Šmihela. Že kmalu po začetku so imeli npr. Hober, Miheu, Krausler in Šuler dobre možnosti. Odločilni gol je padel v 24. minuti, ko je Buchwald z lepim strelom premagal dobrega vratarja Naschenwenga, ki je rešil Velikovčane pred višjim porazom.

Po odmoru se je razvila trša igra. Domačini so skušali izenačiti vendar jim ni uspelo presenetiti Šmihelske obrambe, ki jo je Šuler dobro organiziral. Velikovčani so sicer močno pritiskali, Šmihel pa je bil v protinapadu vedno nevaren. Tako sta stala Vauče in Miheu sama pred vratarjem, Hober pa ga je celo že preigral, vendar je žogo poslal mimo desne vratnice. Šmihelčani so lahko zadovoljni s celotnim moštvo, predvsem obramba je bila dobra, napad pa je imel veliko smole. Tudi sodnik Gerin je bil dober.

Šmihel bo s 15. točkami iz 14 iger prezimil na dobrem 6. mestu, pet točk za vodečima iz St. Leonharda in Šentandraža. Po slabem začetku jesenskega prvenstva se je torej spet izkazalo, da se Šmihelčani ujamejo predvsem proti koncu sezone.

(Zapis po podatkih Franca Kuscheja)

Srečanje narodnosti

bo prihodnji teden v Moravskih toplicah

Kakor smo v našem listu že poročali, bo letošnje, po vrsti že osmo srečanje narodnosti sosednjih dežel v Pomurju, to je v tistem delu Slovenije, kjer poleg Slovencev živijo tudi pripadniki madžarske narodnosti. Prvotno je bilo predvideno, da bo srečanje 12. novembra v Murski Soboti, sedaj pa je organizator — pomurski medobčinski

svet SZDL — sporočil, da se bodo predstavniki narodnostnih skupnosti iz Avstrije, Italije, Jugoslavije in Madžarske zbrali v Moravskih toplicah, in sicer v dneh od 10. do 12. novembra.

Na letošnjem srečanju bodo razpravljali predvsem o pravicah narodnosti v javnih občinah in o dejanskem stanju na tem področju.

Borovlje: Konflikt okoli kanalizacije

Minuli torek se je v Borovljah izpolnila želja župana, ki si je na ljudskem zborovanju v zvezi z načrtovano kanalizacijo želel številen obisk. Velika dvorana boroveljske mestne hiše je bila do zadnjega napolnjena. Zadeva se je v zadnjih mesecih zaostila, ker se je del prizadetih boroveljskih občanov začel upirati načrtom občine, ki izgrajuje v vseh delih občine kanalizacijo, ki je priključena na biološko čistilno napravo.

V bistvu v tem vprašanju ne gre za ali proti kanalizaciji, temveč predvsem za priključitvene stroške in za način občinske politike. Že pred 20 leti so bili v občinski hiši sprejeti prvi sklepi o izvedbi kanalizacije in o lozadnih stroških in davkih. Zaradi razširjanja naseljenega področja predvsem vzhodu Borovelj je bil leta 1974 sprejet sklep o razširitvi kanalizacije vzhodno Ljubeljkega potoka, tedaj so predpisali tudi centralno čistilno napravo za Borovlje, ki je bila leta 1979 zgotovljena in od tedaj naprej tudi deluje. Obstojna boroveljska kanalizacija je že priključena na čistilno napravo, ki je zgrajena za kapaciteto 10.000 ljudi, in ki jo je po potrebi mogoče razširiti. Leta 1979 je bil sprejet tudi občinski sklep, ki določa področje, ki ga naj bi zajela kanalizacija: mesto Borovlje, in vasi Goriče, Medborovnico in Resnik, (pozneje razširjeno tudi na Dolih in Kožentavro).

Do zaostitve je prišlo v zadnjih mesecih, ko so se začela dela za izgradnjo kanalizacije v vzhodu Borovelj in so bili občani konfrontirani s priklju-

čitvenimi stroški, ki bodo znašali odvisno od velikosti objekta med 15 in 25.000.— šil. za enoto. Vsakoletni prispevek za kanalizacijo pa bi znašal okoli 3400.— šil. Oblikovala se je iniciativa občanov, ki obsega ljudi vseh političnih taborov, ki se upirajo po njihovem mnenju previsokim stroškom.

Zadnje zborovanje občanov, na katerem je prišla občinska uprava v hudo stisko, je pokazala, da je ogorčenje nad finančno obremenitvijo zelo široka, in da obsega širše ljudske plasti in ne samo nekaj meščanov, ki sicer močno odpirajo usta. Na dan je prišla tudi določena nejevolja nad političnim načinom občinskega delovanja in župan Woschitz je med drugim napovedal znižanje letne pristojbine za kanalizacijo za približno tretjino na ca 2200.— šil. Glede priključitvenih stroškov župan sicer še ni mogel dati obljube oz. znižanje, vendar je močan odpor (na tem največjem zborovanju zadnjih let je npr. od 190 prizadetih gospodinjstev podpisalo skupaj 150 proti priključitvi), signaliziral, da bo občina prisiljena poiskati poti, ki bodo občane bolj zadovoljile.

Srečanje mladinskih zborov

Z nastopom 14 skupin v Kulturnem domu Danica v Šentprimozu se je minulo nedeljo zaključil drugi del „Srečanja mladinskih zborov“, ki ga je priredila Krščanska kulturna zveza iz Celovca. Prvi del srečanja pretežno z zbori iz Roža je bil teden prej v kulturnem domu v Ledincih, v Šentprimozu pa so nastopili predvsem podjunjski zbori.

Na srečanju, ki so ga letos prvič delili na dve doleži prireditvi, je skupno sodelovalo 29 skupin, med njimi mešani otroški zbor iz Ukev pod

vodstvom Osvalda Erratha. Pretežni del koncertov so oblikovale otroške skupine (14), v ostalem je nastopilo osem mladinskih skupin, 4 skupine oz. ansambli ter tri folklorne oz. tamburaške skupine. Navdušeni poslušalci v nabitih dvoranah v obeh krajih so se ob zaključku obeh koncertov pridružili mladim pevcem in skupno z njimi zapeli venček slovenskih ljudskih pesmi pod vodstvom Marice Hartmanove.

Opatija vabi

Prihodnje leto bo Opatija slavila več jubilejev, med drugim 140-letnico začetka turizma, ki je proti koncu 19. stoletja razvil Opatijo v blesteči turistični biser ob Jadranu, in ki je tedaj privabil v prijetno klimo najmočnejše kraljevske in druge osebnosti. Lepe vile in hotele so v Opatiji skrbno obnovili in prilagodili današnjim razmeram, še več, v kraju, ki je znan po svojem blagem sredozemskem podnebnju, so pred približno 20 leti izgradili enega najmodernejših centrov za zdravljenje bolnikov s srčnimi, pljučnimi in revmatičnimi obolenji. Terapija, ki so jo razvili s pomočjo najmodernejših tehničnih in zdraviliških izsledkov, je znana pod pojmom „Thalassoterapija“ in je bila pred leti še pionirska pri zdravljenju srčnih in revmatičnih obolenj.

Pred kratkim je koroška Avstrijsko-jugoslovanska družba organizirala obisk Opatije, katerega so se udeležili tudi zastopniki koroških časopisov. Gostje iz Koroške so si ogledali tudi zdravilišni center „Thalassoterapije“ in se na licu mesta prepričali o visokem nivoju zdravstvene ustanove. Med drugim je delegacijo, ki ji je pripadal podpredsednik Avstrijsko-jugoslovanske družbe inž. Thomas Truppe, sprejel tudi župan Opatije inž. Vinko Surian. V razgovorih so se zmenili za širši program v korist poglabljanju medsebojnega delovanja, ki bo obsegal tudi obširno informacijo o turistični in zdraviliški ponudbi Opatije. Napovedan je bil tudi obisk opatijske delegacije v Celovcu.

Avstrijsko-jugoslovanska družba bo preverila še druge možnosti za predstavitev Opatije na Koroškem, izve-

den bo tudi kviz, srečnim nagradencem pa bodo predali skupno 30 nagrad. Obetajo se torej v prihodnjem jubilejnem letu zboljšani kontakti med Celovcem, oz. Koroško in privlačno Opatijo.

Novembra vabi
Dubrovnik

Pred bližajočo se zimo pripravljajo Avstrijsko-jugoslovanska družba še prijeten obisk Dubrovnika, kjer se bo vsak lahko še enkrat ogrel v južnem soncu. Obisk Dubrovnika se bo začel 25. novembra in trajal do 30. novembra. Za pavšalno ceno 2.600 šilingov je družba organizirala sledeče: prevoz na Brnik/Ljubljano in nazaj, polet iz Ljubljane v Dubrovnik in nazaj, prevoz v Dubrovnik, 5-kratni polpenzion in bivanje v hotelu „Libertas“

Prodajam gostilno (Michelin) ali jo dajem v najem.
9020 Celovec, Höhenweg 58

(A-kategorija), za člane in prijatelje AJ-družbe dodatno še poseben ogled mesta z vodičem.

Hotel Libertas, ki leži v enem najlepših predelov Dubrovnika, ima na razpolago centralno kurjavo in zimski bazen.

Prijave sprejema AJ-družba do 15. novembra 1983 (najmanj 10 udeležencev) pisмено ali osebno v novi pisarni: Karfreitstraße 1, I. nadstropje (v sredo med 16.00 in 18.00 uro) tel. 0 42 22 - 51 18 53.

OPOZARJAMO VSE LJUBITELJE SLOVENSKE KNJIGE,
DA SI LAHKO BREZPLAČNO IZPOSODITE KNJIGE

V SLOVENSKI ŠTUDIJSKI KNJIŽNICI.

SŠK ima svoje prostore v Tarviser Straže 16, telefon 51 15 34.

Knjižnica posluje od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure.

SŠK dobiva od leta 1974/75 ves obvezni izvod SR Slovenije. Poleg tega zbiramo tudi tako imenovano avstrijsko slovenico. Knjige so zelo različne vsebine in so namenjene vsem starostnim stopnjam in poklicnim skupinam. Prav gotovo bodo tudi VAS nekatere zanimale.

VESELIMO SE VAŠEGA OBISKA

KRATEK IZBOR KNJIŽNIH NOVOSTI

SLOVENSKE ŠTUDIJSKE KNJIŽNICE

s področja psihologije:

Žmuc-Tomori, M.: POT K ODRASLOSTI: kaj je in kaj ni motnja v otrokovem duševnem razvoju. — 171 str.

Jakoby, R.: DRUŽBENA AMNEZIJA: kritika sodobne psihologije od Adlerja do Lainga. — 266 str. — (Misel in čas)

Likar, P.: ANTON TRSTENJAK: PREGLED V ČLOVEKOVO DUŠO. 76 str., ilustr. — (Slovenski znanstveniki; 4)

ZNAMENITI PSIHOLGI O PSIHLOGIJI. — 326 str. — (Misel in čas)

Lamovec, T.: EKSPERIMENTALNI PRIROČNIK IZ PSIHLOGIJE MOTIVACIJE, EMOCIJ, OSEBNOSTI IN UČENJA. — 202 str.

Schreiber, H.: KRIZA SREDNJIH LET. — 217 str. — (Kaleidoskop)

Trstenjak, A.: ČLOVEK V RAVNOTEŽJU: nauk o značaju za vsakogar. — 212 str. — (Družinska knjižnica; 8)

Harom, I.: SANJSKA KNJIGA: SIMBOLIKA SANJ OD FREUDA DO JUNGA. — 157 str.

Brajša, P.: ČLOVEK, SPOLNOST, ZAKON: psihodinamika odnosov, seksualnosti in zakona. — 428 str. — (Družboslovje)

Gippius, S. V.: GIMNASTIKA ČUTIL: praktične vaje za dramske igralce. — 300 str. — (Knjižnica Mestnega gledališča ljubljanskega; 83)